

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Pa pošiljati prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrti : 6,50
mesec : 2,20

V upravnistvu prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrti : 5 —
mesec : 1,70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhajava vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 205.

V Ljubljani, v soboto 7. septembra 1901.

Letnik XXIX.

Katoliško-narodnim volivcem v kmečkih občinah!

Osrednji odbor katoliško-narodne stranke je iz vseh volivnih okrajev sklical zaupnike, da si sami izberó in določijo kandidate za deželni zbor kranjski. Zaupni možje so se zedinili in soglasno izrekli za naslednje gg. kandidate, katere priporoča osrednji odbor:

1. Za sodna okraja: **Ljubljanska okolica in Vrhnika:**

Fran Povše,
državni poslanec v Ljubljani.

Dr. Ivan Šusteršič,
državni poslanec v Ljubljani.

2. Za sodna okraja: **Kamnik in Brdo:**

Andrej Mejač,
župan v Kaplji vasi, Komenda.

3. Za sodne okraje: **Kranj, Tržišč in Loka:**

Dr. Janko Brejc,
odvetniški kandidat v Ljubljani.

Oton pl. Detela,
deželni glavar v Ljubljani.

4. Za sodna okraja: **Radovljica in Kranjska gora:**

Josip Pogačnik,
državni poslanec v Podnartu.

5. Za sodne okraje: **Postojna, Logatec, Senožeče, Lož, Bistrica in Cirknica:**

Fran Drobnic,
posestnik v Novi vasi pri Blokah h. št. 4.

Dr. Janez Krek,
profesor bogoslovja v Ljubljani.

6. Za sodna okraja: **Vipava in Idrija:**

Fran Habe,
posestnik na Gočah.

7. Za sodne okraje: **Novo mesto, Kostanjevica in Krško:**

Josip Dular,
posestnik v Jurka vasi h. št. 7.

8. Za sodne okraje: **Trebnje, Žužemberk, Višnja gora (Zatličina), Mokronog, Litija in Radeče:**

Fran Košak,
župan na Grosupljem.

Dr. Viljem Schweitzer,
odvetniški kandidat v Ljubljani.

Dr. Ignacij Žitnik,
državni poslanec v Ljubljani.

9. Za sodne okraje: **Kočevje, Ribnica in Velike Lašče:**

Fran Jaklič,
učitelj in posestnik v Dobropoljah, Podgorica h. št. 6.

Primož Pakiz,
posestnik v Zamostecu pri Sodražici h. št. 5.

10. Za sodna okraja: **Črnomelj in Metlika:**

Viljem Pfeifer,
državni poslanec v Krškem.

Volivci! Volitve dne 12. septembra t. l. ne bodo mirne, ker v vseh volivnih okrajih bodo našim kandidatom nasprotovale kandidatje liberalne „narodno-napredne“ stranke, katera strastno zaničuje vse, kar je našemu narodu draga in svetega, „Vse za vero, dom, cesarja!“ To je geslo katoliško-narodne stranke. Pod to zastavo stopite v boj za dobro stvar in dne 12. septembra soglasno volite priporočene kandidate, kateri bodo modro in nevstrašeno delovali za blagor in pravice kmeta ter drage nam domovine!

V Ljubljani, 20. avgusta 1901.

Osrednji volivni odbor katoliško-narodne stranke.

LISTEK.

Kako so liberalci kuram nevarni.

Zakaj so neki naše kokoši tako razburjene? Opazovavci, ali bolje rečeno, opazovavke pripovedujejo, da kažejo v zadnjem času neko nervoznost. Ali jih morda vznemirja spoznavanje bridke resnice, da danes že »jajce več kot kura ve«? Toda to spoznanje kurjemu rodu ne more biti novo. Ako ima ta rod sploh kake tradicije, potem mu mora biti znana resnica, da so laudatores temporis peracti že tudi v starodavnih časih z globokimi vzdihljivi spremljali tožbe o taki slabi lastnosti kurjega jajca. Ta žalostna pesem o kurjem jajcu razlega se tedaj že skozi stoletja iz ust pesimistov. Ako bi kokoši tem možem verovale, ustavile bi bile brez dvoma že davno lego jajec in mi bi danes ne poznali niti jajec niti kur več. Tako

spoznanje torej ne more sedaj vznemirjati kur.

Morda pa se je raznesla med kurjim rodom vest, da je zlegel petelin tisto glasovito jajce, o katerem so nekateri že v starodavnih časih trdili, da se iz njega izleže zmaj? Toda to nikakor ne more biti vzrok sedanji kurji nervoznosti, kajti moderna vednost, dasi veruje, da je iz opice nastal človek, je popolnoma dognala ne-možnost, da bi iz petelina nastal zmaj. Kure, ki so od nekdaj modre, pa bi tega ne vedele? Iskati nam je torej vzroka kurji razburjenosti drugod.

Mislimo, da je prav lahko, najti pravi vzrok te čudne prikazni. Naši kranjski liberalci so namreč, kakor je videti, sklenili po dolgem in temeljitem premišljevanju, ker doslej nobeno sredstvo ni pomagalo, da bodo poskusili uničiti »klerikalce« s tem, da bodo nanje metali jajca. Te duhovite misli bili so naši liberalci tako silno veseli, da so

jo mahoma začeli razkladati strmečemu svetu po svojih volivskih shodih. Tako so sedaj prišli že vrabci po strehah čivkati o tem velikanskem naklepu liberalcev, od vrabcev pa so brez dvoma zvedele o tej stvari kure. Razun slovenskih gospodinj, katere se opravičeno boje nečuvne draginje jajce, so razburjene sedaj tudi kure, ker liberalni naklep jim je nevaren.

Popolnoma utemeljeno se namreč te pridne živali boje, da ne bodo mogle zleči vseh v liberalni namen potrebnih jajc. Potem bodejo pa liberalci, ki se že sedaj družijo s ptujci, tudi jajca dobivali iz ptujine in slava domačih jajc in torej tudi kur bo izgubljena. Toda modre naše domače kure tudi vedo, česar pa ne vedo naši domači liberalci, da namreč vse kure sveta ne morejo zleči dovolj jajc, da bi mogli doseči liberalci svoj cilj. Boje se torej naše kure, da bi kurji rod valed početja naših liberalcev sploh ne opešal.

Opravičeno smemo iz vsega tega sklepati, da kure sovražijo tistega liberalca, v katerega glavi se je rodila strategično tako izvrstna misel, s pomočjo jajec uničiti »klerikalce«. Mi pa odkrito priznavamo, da bi tega moža zelo radi poznali. Zanima nas ne samo njegovo duševno stanje, marveč smo tudi prepričani, da mora imeti njegovo obličje vsaj nekaj sila duhovitih potez. Prašali bi ga radi, koliko nočnih ur je prebdel, predno se mu je rodila ta jasna misel, in kako mu je bilo potem pri srcu. Vse to in še marsikaj družega bi radi prašali moža. Potem bi pa vse to zabeležili na trden pergamen, katerega bi skrbno shranili potomcem, da bi tudi ti videli, da naš vek ni bil brez velikih idej.

Mirno pričakujemo sedaj, kako bodo izvršili liberalci ta svoj duhovit bojni načrt. Za gotovo vemo že sedaj eno, namreč dejstvo, da med vsemi liberalnimi jajci ne bo niti enega Kolumbovega.

Volivno gibanje.

Volivoem!

V današnjem »Slovenca« se jedenkrat objavimo imena kandidatov katoliško-narodne stranke. Prosim, da se imena kandidatov na glasovnice zapišejo natančno tako, kakor so navedna na prvi strani našega lista.

Pozor na liberalne spletke!

V zadnjem hipu, tik pred volitvijo ali pri volitvi sami, bodo liberalci po svoji navadi poskušali razne sleparije.

Posebno priljubljena je liberalcem zvižaja, da brzojavljajo od enega volišča na drugo, da je katoliško-narodni kandidat odstopil ali umrl itd. Brzojavkam eventuelno pridevajo fingirane podpise, da bi prevarali naše može.

Somišljeniki, držite se enega pravca in nobena liberalna spletkarja, če se tako prokanjena, ne bode imela vspeha: Volite mirno katoliško-narodne kandidate, naj se priporoči, kar hoče, in če dobivate katerekoli vesti od kogarkoli. Vi ostanite pri svojem in volite katoliško narodne kandidate. Ne glejte nanič, ne poslušajte ničesar in nikogar — volite tako, kakor vam priporoča katoliško-narodna stranka. Potem nobena sleparija ne more imeti vspeha!

Liberalne spletke v ljubljanski okolici.

Piše se nam: »Auf dem Dache sitzt ein Greis, der sich nicht zu helfen weiss.« Tako se godi našim liberalcem. Radi bi, silno radi — pa ne morejo! To je silno žalostno. Ne vedo si pomagati. Zaman so iskali resnih kandidatov za ljubljansko okolico, ali — saj so liberalci skromni, če morajo biti, »die Lumpe sind bescheiden« — vsaj enega kandidata proti preklicanemu dr. Šusteršiču. Svojedobno tako kruto sovraženi »Anžokov gospod« jim je postal že simpatičen v primeri z »Šusteršičem«. Ali ti preklicani volivci ljubljanske okolice se dr. Šusteršiča ravno tako krepko drže — kakor »Anžokovega gospoda«! To je fatalno. Zato tudi nihče v vsej ljubljanski okolici noče kandidovati na strgano cunjo, ki se imenuje »liberalni program«. — — — Liberalci torej jezo spuščajo na volivce kar naprej, predno so še volili. Imenujejo jih »zaslepljenec« in »šnopsarje«, »brez vsakega ponosa«. Čujte, kmetje ljubljanske okolice, kako vas psujeta dr. Tavčar in Malovrh? Nadejamo se, da si to zapamtite za večne čase!

V svoji jezici pa liberalne butice vendar menda za zadnji hip še nekaj kujejo. Kaj da je, se še ne more natančno izvedeti. A nekaj mora biti proti dr. Šusteršiču. Od ene strani se misli, da liberalci v zadnjem hipu vendar še postavijo za kandidata kakga liberalnega možička mesto dr. Šusteršiča. Od druge strani pa čujemo o nekem drugem manevru, ki se nam pa vendar zdi prebudalast, da bi ga posebe omenjali. Toda pri liberalni »inteligenci« je vse mogoče!

Vsak manever, vsako spletko liberalcev zaprečijo naši zavedni volivci, da gredo do zadnjega moža na volišče.

Nič zanašati se, nič zaupati — poslušajmo se vsi do zadnjega svoje volivne pravice, spominovsaj svojo volivno dolžnost! Zapodimo dne 12. t. mes. liberalce tja, kamor spadajo — v šnopsarije!

Od druge strani se nam poroča: Danes dopoldne so liberalci imeli radi ljubljanske okolice v tukajšnjem »Narodnem domu« zaupni shod svojih zaupnikov. Izdali so za ta shod litografovano vabila. Kovali so na zaupnem shodu razne spletke. Somišljeniki, bodite tudi v ljubljanski okolici oprezní in na straži! Iz krogov liberalnih zaupnih mož smo čuli, da nameravajo liberalci proti dr. Šusteršiču delovati za vrhniškega Jelovška, katerega »značajnost« je čitateljem

»Slovenca« dovolj znana in torej zasluži, da mu naši somišljeniki pri volitvi poskrbe za sijajen — poraz.

Govor posl. Žitnika v Vipavi.

Zadnjo nedeljo je poslanec dr. Žitnik na shodu v Vipavi govoril približno tako le: Slavni shod! Katol. politično društvo za vipavsko dolino me je povabilo, da govorim na današnjem shodu. Odzval sem se povabilu, da kot državni poslanec poročam o delovanju državnega zbora. Ne bodem segal nazaj v predzadnja tri leta nesrečnega spomina, ko je vja obstrukcija razburjala duhove, ovirala resno delo ter državi in davkoplačevalcem povzročala mnogo moralne in gospodarske škode.

Nemški liberalci so iz nagajivosti zanečili požar, ki je objemal državno poslopje ter podžigal državne stebre. Danes že žanjejo sadove svojega herostraškega dela, kajti v svoji hiši so si vzgajili radikalne ježe, ki jih preganjajo čez prag. Vlada se je v oktobru 1899 udala nemški obstrukciji, preklicala jezikovni naredbi za Češko in Moravsko; s tem pa si je nakopala elementarno ogorčenost vsega češkega naroda. Vled češke obstrukcije je bil državni zbor najprvo preložen, potem razpuščen. Nihče ni upal in pričakoval, da bode nova poslanska zbornica drž. zbora boljša od prejšnje. Napovedovali so absolutizem, premembo ustave ali vsaj poslovnega reda. Ne to ne ono se ni zgodilo, vlada sama, ki se je postavila nad stranke, je s previdno in oprežno taktiko vsaj za prvo silo pomirila duhove in državno ladijo spravila v mirno vodovje. Vlada je takoj ob začetku zasedanja predložila zbornici celo vrsto zakonskih načrtov, s katerimi je pokazala svojo dobro voljo in pomirljivo vplivala na razne stranke. Češka obstrukcija se je polagoma poglobila in pričelo se je resno delo, pri katerem so takorekoč tekmovali mnoge stranke. Vlada je bila radodarna z obljubami, pa tudi z denarjem za razne železnice, vodne ceste, uravnava rek in hudo-urnikov itd.

»Slovansko središče«.

Kakor je gotovo že vsem znano, smo katol. narodni poslanci osnovali »Slovansko središče« na podlagi krščanskih, narodnih in ljudstvu koristnih načel v najboljši nadi, da privabimo v ta klub v prvi vrsti vse krščansko misleče jugoslovanske poslance, kakor tudi one izmed Čehov, Poljakov in Rusinov, ki so bili izvoljeni na enak program. Žal, da se nam to ni povsem posrečilo in da se je osnoval še poseben »Hrvatsko-slovenski klub«. Zakaj in kako se je to zgodilo, je znano. Priznati pa moram, da to cepljenje močij ni v prid nam Jugoslovanom. Zato je sveta dolžnost slovenskih in hrvatskih poslancev, ki stoje na pozitivnem krščanskem stališču, da se združijo v eden klub, kar naj bi se že na jesen zgodilo. (Živahno odobravanje.)

Delo v zbornici.

Omenil sem že, da je poslanska zbornica v kratkih mesecih izvršila mnogo dela, ki bode, tako vsaj upamo, doneslo koristi kmetu, obrtniku, delavcu, pa tudi raznim industrijskim podjetjem in trgovini. Preobširno bi bilo, ko bi navajal in pojasnjeval vse posamezne zakone, ki jih je sklenila poslanska zbornica.

Največjega pomena sta pač obširna zakona, s katerima se vlada pooblasti, da v teku bodočih let zgradi več železnic in vodnih cest ali plovbenih kanalov. Celo milijardo kron je dovolil državni zbor v ta namen. Za južne dežele je največjega pomena druga železnična zveza s Trstom. Mi Kranjci moramo seveda obžalovati, da se ta proga ne bode gradila mimo Tržišča, Kranja in Škofje Loke proti Divači. To bi bila krajša in sploh za Kranjsko primernejša proga. Toda že v prejšnjem zasedanju je bilo treba truda in dela, da pojde železnica vsaj deloma po Kranjski zemlji, in sicer skozi Bohinj. V takih vprašanjih imajo odločivno besedo vojaški krogi iz strateških ozirov. Pač pa smo katoliško-narodni poslanci ob tej priliki predlagali in člani našega kluba so tudi v zbornici zagovarjali, da se čim preje zgrade železnice Tržič-Kranj, Trebnje-Št. Janž, Kamnik-Polzela (Velenje), Novo mesto-Bela krajina, Sv. Lucija-Ildrija-Žiri. Glede vipavske železnice sem sestavil in od več županstev v vipavski dolini podpisano prošnjo

predložil poslanski zbornici. Storil pa sem tudi druge korake pri žel. ministerstvu, da bi se železnica podaljšala od Ajdovščine po vipavski dolini mimo Razdrtega do Postojine. Železnica do Vipave je kmalu mogoča, a dalje po ridah do Razdrtega zaradi premnogih stroškov skoraj izključena. V ministerstvu mislijo na železnico, ki bi se od nove proge pri Štanjelu odcepila in vezala Primorsko z Razdrtem in Postojino. Od te proge pa bi Vipavci ne imeli nobene koristi. Zato bode nemudoma treba delati na to, da se železnica izpelje od Ajdovščine mimo Vipave do pod Št. Vida, dalje skozi Manče v Braniško dolino, po Raši do Dolenje vasi in Senožeč, odkoder je mogoča zveza s Postojino in Divačo. (Odobravanje.)

Glede vodnih cest pa imam za svojo osebo razne pomisleke, katere sem izražal v svojem govoru v državnem zboru naravnost in brez ovinkov. Te vodne ceste ki bodo v teku 25 let pobrale državi nad 750 milijonov kron, se bodo gradile le v severnih deželah in po mojem prepričanju ne morejo biti odškodnina za železnico do Trsta. Zato smo pri tej priliki skušali tudi za južne dežele, osobito za Kranjsko, z bogato obložene vladne mize izposlovati nujno potrebne podpore za uravnavo raznih rek in dobavo pitne vode. V svojem govoru sem v zbornici navajal razne nujne potrebe za našo deželo. Pozabil nisem tudi uravnave vipavskih vod. Že prej sem bil sestavil in predložil na podlagi uradnih aktov sestavljen obširen predlog glede uravnave vipavskih vod. Vlada je tudi, kakor vem iz gotovega vira, naročila dežel-nemu odboru, naj takoj sestavi spomenico o uravnavi vseh kranjskih vod. Dotično poročilo je že predloženo vladi in upanje je, da se že bodoče leto prično dela. Znanje so mi razmere po deželi in reči smem, eno najnujnejših del je uravnavo vipavskih vod, kar sem v svojem predlogu letos tudi utemeljeval. (Živahno odobravanje.) Zlobna so torej vsa očitanja, ki so se mi podtikala od nasprotnikov. Ko bi bili vsaj pred 20 leti porabili za uravnavo vipavskih vod vsaj 30 do 50.000 gld., ne bi danes tukaj po trgu plaval v vodi ob vsakem večjem deževju. Pokojni poslanec Lavrenčič je vedno to naglašal, a mnogi so se muzali, in danes so stroški proračunjeni že na 600.000 gld.

Govornik dalje našteva in pojasnjuje razne zakone, ki jih je letos rešila poslanska zbornica, tako zakone glede državne žganjarine, krošnjarstva, glede odprave državnih mitnic, pristojbin od prenosa nepremičnega imetja in deveturnega delavnika v rudokopih in premogovnikih itd. Govornik pravi: Govoril in glasoval sem v odseku in v zbornici s svojimi ožjimi tovariši za osemurni delavnik za rudarje in premogarje pod zemljo. Toda odločno pa sem izjavil, da bi nikdar ne glasoval za osemurno delo kmečkih delavcev. Taka zahteva bi bila smrtni udarec za poljedelstvo, ki se že sedaj bori za svoj obstanek. (Živahno odobravanje.)

Razni predlogi.

Ker nasprotniki očitajo kat. - narodnim poslancem malomarnost za svoje volivce in Bog vedi, kaj vse, zato govornik našteje in pojasni več predlogov, ki so jih zadnja leta in letos predlagali v državnem zboru. Naravnost nečuveno je, pravi govornik, kar so »klerikalci« lansko leto očitili liberalci v svojem »volivnem katekizmu«. S temi ostudnimi neresničnimi trditvami so res marsikomu zmešali glavo. Tako so klerikalci vpe-ljali »davek od poslopij, zvišali carino na kavo in petrolej, davek od sladkorja in žganja, odpravili dobri avstr. goldinar, podaljšali vojaško dolžnost do 42. leta, sklenili slabe trgovske pogodbe z drugimi državami, podražili živinsko in kuhinjsko sol in prodali na tisoče kmečkih posestev«.

Čudno, da ti ljudje nam ne očitajo, da smo poslali tudi potres na Ljubljano! Ko bi bili res klerikalci vse to storili, no potem so vredni, da bi vsem ali vratove zavili ali pa jih poslali v norišnice. V državi in vsakem takem zboru odločuje vendar večina. Kdaj pa so klerikalci imeli večino v državnem zboru?

Vladali so mnogo let nemški in drugi liberalci, in kar so ti grešili proti državi in ljudstvu, ali naj so sedaj za to odgovorni

klerikalci ali celo duhovniki?! (Odobravanje.)

Ravno mi katoliško - narodni poslanci smo s tovariši predlagali, da se vojaška služba zniža na dve leti, da se vojaščine oprosté vsi edini sinovi kmečkih posestnikov in da se vojaške vaje vrše ob ugodnejših časih; da se cena soli zniža na 5 ali vsaj 7 kr., da se pri trgovinskih nagodbah vlada ozira na kmečke koristi glede živine, vina in drugih pridelkov, da se odpravijo drž. mitnice, da se poddržati notarijat, da se zakonito odpravijo ali vsaj uredé karteli velikih trgovcev in tovarnarjev, da se prepovedó na borzi kupčije s poljskimi pridelki na obroke, da se vpeljejo deželne zavarovalnice proti ognju, toči in živinski bolezni, da se zboljša zakon proti živinski kugi, da se odpravi hišnorazredni davek za male hišne posestnike, da se zvišajo podpore vinogradnikom in za streljanje proti toči itd. Vprašam pa, kaj so predlagali naši nasprotniki? (Klici: Nič! Zabavljali so!)

Ako se omenim, da smo vsi katol. - narodni poslanci v raznih odsekih storili svojo dolžnost, česar nam tudi nasprotniki ne morejo zanikati, bi s tem dovršil svoje poročilo o delovanju drž. zbora. Svojo dolžnost pa bomo vršili tudi v bodoče, ako se v državnem zboru ne pojavijo novi nemiri in neredi. (Odobravanje.)

Duhovnik — politik.

Ker pa smo v živahnem volivnem gibanju, smatram kot svojo dolžnost, da vsaj ob kratkem zavrnem razne trditve, ki ste jih mnogi danes teden tukaj v trgu slišali ali pa vsaj čitali v »Narodu«, ki je danes preplaval vipavsko dolino. Kaj je verski program naših liberalnih naprednjakov? Ločitev šole od cerkve, torbo na usta vsakemu duhovniku! (Smeh in odobravanje.) Torej sola bodi sicer krščanska, a popolnoma ločena od cerkve! Z drugimi besedami: krščanstvo brez cerkve. Vsaka vera ima svoje cerkve ali svetišča, in vsaka cerkev ali svetišče svoje duhovnike. Ali si morete misliti drugače? (Odobravanje.) Toda pravijo: Duhovnike redimo mi in mi jim smemo ukazovati. Duhovnik naj ostane v cerkvi, v spovednici in zakristiji, v politiko naj se vtika itd.

Castiti zborovalci! Na vsa usta in vsakemu povem, da ima duhovnik pravico in dolžnost vsaj toliko se vtikati v politiko, kakor marsikateri drugi, ki je obsedel v šolskih klopih. (Živahno odobravanje.) Slovenski duhovniki so bili prvi, ki so dramili svoj narod iz političnega spanja in narodne nezavednosti. Vedno so stali in še stojé v prvih vrstah v boju za narodne pravice in gospodarski obstanek slovenskega naroda proti raznim domačim in vnanjim neprijateljem. (Živahni klici: Tako je.)

To je bila in je njih pravica in dolžnost. Sinovi so priprostega naroda, v svojih rokah nosijo njegovo srce, z njim čutijo njegovo gorje in z njim v žalosti pretakajo solze. In te ljubezni do svojega naroda si ne damo odrekati, niti odvzeti od nikogar, in ko bi nas še srditeje valjali po blatu. (Živahno odobravanje.) Da, mnogi duhovniki živé od kmeta. Ali pa naši nasprotniki živé od zraka? (Smeh.)

Ali naj slovenski duhovnik, ki ima srce za svoj narod, sedi doma za pečjo, ko vidi, da mu razni volkovi v očjih kožah trgajo narod na drobne kosce in ga pripravljajo na politično smrt in gospodarski propad? »Ljudstvo se mi smili«, je govoril naš Gospod, in ta nam mora biti voditelj in vzornik, on, ki je imenoval farizeje »gadjo zalego«. (Živahno odobravanje.) Imenovali in psovali so nas »brezdomovince«. Bili smo »brezdomovinci«, ker nismo izdajali svoje vere, svojega naroda in jezika in se klanjali liberalnemu terorizmu. Greh naš je, ker ljubimo in bomo ljubili svoj narod in ga do zadnjega vzdihali z vsemi močmi branili in varovali proti liberalni kugi. Kdo je danes »brezdomovinec«, kdo je sklenil in sklepa zvezo z našimi narodnimi nasprotniki? (Klici: Slovenski liberalci.)

Da, ti otrovljajo, narod in mladini trgajo iz nežnih src vse ideje krščanske in narodno idejo, ki edini moreti vzdržati naš mali in od vseh strani stiskani narod v boju za obstanek, obvarovati ga moralne in gospodarske propasti.

Danes teden je gromel general liberalne vojske tukaj v trgu, da se pulimo le za svoj žep. In meni so še posebe očitati, da brez poslanstva ne morem živeti.

Vprašam, kdo na svetu more meni očitati, da si s politiko polnim žepem? Ali morda dr. Tavčar kot drž. poslanec pušča desetake državnih blagajni ali kot dež. odbornik remuneracijo letnih 2000 gld. deželni?

Taka očitanja so naravnost nesramna. Vsak poslanec, ki stori vestno svojo dolžnost, ne more biti plačan z dijetami. (Odobranje)

Duhovniki hočejo vladati?

To je druga zlobna in obenem bedasta trditve političnih nasprotnikov. Kje in nad kom naj vladajo? Vladajo ali ukazujejo vendar ministri, generali in drugi visoki gospodje. Ali so duhovniki ministri, generali, sek. načelniki, dež. predsedniki in glavari? Denar je sveta vladar in gospodarski liberalizem je zaslužil delavske stanove, uklenil v jarem tudi slov. narod. Zato velja naš boj liberalizmu, verskemu in gospodarskemu, ker ta je hujši naš sovražnik, nego krvočni Turek svoj čas. (Živahno odobranje.)

Kdo je prijatelj kmeta?

Iz dež. zbora kranjskega bi lahko navedel mnogo slučajev, kdo je prijatelj kmeta. In tukaj v Vipavi je dr. Tavčar lani govoril o vipavskem petijotu. S tem pa gotovo ni koristil vipavskim vinorejcem. Znan in vpliven liberalce iz vipavske doline je pisal mej drugim: »Tudi jaz sem prišel do prepričanja, da je imel govor dr. Tavčarja za našo dolino slabe posledice, kajti ravno od tačas k nam prihaja vedno manj vinskih kupcev.« In danes teden je trdil dr. Tavčar, da je »vinogradniško društvo« v deželo privleklo na tisoče hektolitrov laškega vina in tako škodilo dolenskim in vipavskim vinorejcem. A društveni kletar, ki je rojen Vipavec, je sam po Vipavi kupoval najboljša vina za društvo, a ne kaplje italijanskega. In če se g. dr. Tavčarju tako smilijo obsojeni Gočani, kakor je trdil v svojem govoru, zakaj pa je v državnem zboru zahteval, da naj se sodno preganjajo? Stvar bi bila mirno poravnana, a on je dregal in dregal. (Veliko ogorčenje)

Dalje preti dr. Tavčar, da Vipavci ne dobé ne brezobrestnih posojil za vinograde, ne podpor za vodovode, kapnice, ceste in šole, ako ne volijo g. Božiča. Iz teh besed spoznate liberalni terorizem. To je naravnost škandal, če hoče ena stranka volivce druge stranke na tak način strahovati ali izstradati.

Ali deželni poslanci dovoljujejo podpore iz svojih žepov? S svojim denarjem stori vsakdo, kar hoče, a ne z deželnim ali državnim.

Sicer pa liberalna drevesa še niso in ne bodo zrasla v nebesa. Vsak poslanec je po svoji vesti dolžan glasovati za obče koristne naprave in podpore. In šole? Ali mar določuje nove šole dež. zbor? To oblast ima edino le deželni šolski svet. Deželni odbor pa je dolžan nepristransko izvrševati sklepe deželnega zbora ne gledé na liberalce ali klerikalce.

Sicer pa je dovolj žalostno, da se dr. Tavčar javno ponaša z zvezo z Nemci. Toda tudi Nemci v gospodarskih vprašanjih ne poslušajo Tavčarjevih ukazov. (Odobranje.)

Stranka miru in ljubezni.

Človek se mora kar čuditi dr. Tavčarju, ki je trdil tukaj na shodu: »Mi nismo stranka maščevanja, mi smo v pravem pomenu besede stranka miru in ljubezni.«

Lepa ljubezen, ki nasprotniku obljubljuje batino in lakoto! (Smeh.)

In ravno g. dr. Tavčar se more najmanj ponašati z miroljubnostjo in ljubeznijo. Saj politične nasprotnike biča in krišpa brez usmiljenja, in mene je že kar prevračal na ražnju. (Smeh.)

Torej jaz saj ne smatram njegove trditve o miroljubnosti in ljubezni kot resno. Da, zborovalci, miru in krščanske ljubezni pogrešamo na Slovenskem.

Nikdar nisem in ne bom odobral neopravičenih osebnih napadov, najmanj pa v cerkvi. To javno izpovem. Toda liberalci

večkrat iz komarja naredé slona in če komu stopiš na kurje oko, vpije že ves liberalni tabor po policiji. Ali naj duhovniki morda tiho in mirno prenašamo vse najgrše psovke, ali naj dopuščamo, da nas grabijo za vrat in valjajo po blatu, ali naj trpimo, da bunijo narod proti veri in cerkvi?

Ne, bili bi nezvesti svoji prisegi, nezvesti svojemu poklicu, nezvesti svojemu narodu. (Živahno odobranje.)

Prišli bi časi francoske revolucije, ko razdivjana druhal ni morila le duhovnikov in požigala cerkva, ampak končno glave ščipala tudi svojim zapeljivcem.

Gorje pa narodu našemu, ko bi kedaj tako daleč zabredel? Uničil bi samega sebe in se vrgel tujcu pod peto, kakor so se okoli l. 166 pred Kristusom Izraelci kralju Antijohu.

Končati hočem z besedami, ki jih je znani slovenski rodoljub g. Svetec govoril ob krsti nepozabnega dr. Janeza Bleiweisa, očeta slovenskega naroda. Rekel je ob odprtem grobu jednega najboljših slovenskih sinov in plemenitega viteza v misli in dejanju: »Mirno počivaj pod gomilo. Tvoj duh pa naj veje nad nami, kakor angel božji; naj nas navdaje z gorečnostjo in pogumom za narod in delo, za slogo in edinost, da se bomo tudi za naprej trdno držali Tvojega starega gesla: »Vse za vero, dom, cesarja«, in srečno nadaljevali delo, katero si Ti pričel.«

Toda komaj je blagi Bleiweis zatisnil oči, vplamtel je zopet divji domači boj, ker je večina slovenske posvetne inteligence zavrgla stari slovenski program in se zbrala pod zastavo piškavega liberalizma, ki povsod drugod že zgublja veljavo in kredit. Torej nazaj pod staro slovensko zastavo, nazaj h Kristusu, nazaj k narodu, ki ste ga zapustili in se mu izneverili! Bodimo mladi in vstrajni na delu za narod, bodimo v pravem pomenu napredni v težnjah za povzdigo duševnega in materijalnega blagostanja, bodimo čili in čvrstiv v boju za svoje pravice, ne upogljivi in ne o mahljivi ob času nesreče, ne podkupljivi ob času skušnjav. A pred vsem bodimo odkritosrčni kristijani in oklenimo se starega gesla: Vse za vero, dom, cesarja! Vse z Bogom, a vse za narod!

Potem se zopet povrtna zaželjeni mir in potrebna sloga v našo deželo, ljubezen odkrita med brate in sestre slovenske! (Živahno dolgotrajno odobranje.)

Kandidat za mesti Kranj in Loko.

Današnji »Slovenski List« prinaša naslednjo izjavo: Liberalci po Kranju trosijo vest, da jaz ne bom kandidiral v mestih in da bo Ciril Pirce jedini kandidat v Kranju in Loki. S tem izjavljam, da sem ravno zaradi tega, ker so liberalci Pirca postavili za kandidata, izgubil vse pomisleke in da kandidaturu v mestih Kranju in Loki vsprejem z veseljem. — Kranj, 4. septembra 1901. — Anton Koblar, dekan.

Izjava.

Ker me »Slov. Narod« z dne 31. avg. t. l. skuša nekaj hvaliti, da bi tako ponižal kandidata kat. narodne stranke za vipavskoidrijski okraj gosp. Fr. Habeta, zato izjavljam: Odločno ugovarjam, da bi me »Narod« še kdaj hvalil. Glede »slabosti« pa, katere »Narod« opaža na meni, izjavljam: Svoje slabosti, ki jih »Narod« misli, sicer dobro poznam, toda trdovratno sem nepoboljšljiv v tem oziru. Vem, da se po »Narodovem« receptu v eni noči lahko znehim vseh teh slabosti, ako namreč prestopim v liberalni tabor. Ker pa sem trdovraten, obdržim svoje slabosti in ostanem še vedno navdušen in pristen — klerikalec. In to »slabost« hočem širiti tudi med sorojaki.

Vrhpolje pri Vipavi, dne 6. sept. 1901.

Ivan Lavrenčič, posestnik in užaljen pohvaljenec

Politici pregled.

V Ljubljani, 7. septembra.

Pročodratsko gibanje v Avstriji — slobodno.

Pred nedavnim je »Köln. Volkszeitg.« z ogorčenjem omenjala poročila, da je vlada neke nemške države dala dovoljenje, da se sme v svrhu pročodratskega in proti-

avstrijskega gibanja pobirati denarne doneske. List je opravičeno omenil, da se to prav malo ujema z zvezo mej Nemčijo in Avstro-Ogersko, ker vendar ni dovoljeno umešavati se v notranje razmere prijateljske države. Na to odgovarja »Ostd. Rundschau«, da tako dovoljenje ne more nikogar v Avstriji motiti, ker je celo avstrijski vodilni državnik dovolil prostost »Los von Rom« gibanju. K temu pripominja dunajski »Vaterland«: Berolinski in dunajski listi, ki zagovarjajo gonjo Wolfovcev in Schönererjancev, se torej v svoje opravičenje sklicujejo na — dr. Koerberja. Brezdvomno naš minist. predsednik v svojem notranjem z ogorčenjem zavrača to podtikanje. Toda zunanji dokazi vkljub temu niso pobiti. Jeli vse to res pravilno?

Katoliškemu shodu v Olomucu

ki se ima vršiti prihodnje dni, povzročajo poklicani in nepoklicani faktorji vse mogoče ovire. Kakor znano, je sprva dovolilo mestno zastopstvo, da se sme vršiti katol. shod v mestni redutni dvorani. Pozneje se je pa mestnim očetom zdelo potrebno to dovoljenje tako omejiti, da je dovoljena uporaba redutne dvorane le tedaj, če se opusti name-ravani obhod, kateri se ob enem prepoveduje. Pripravljalni odbor je to ponudbo odklonil, istodobno pa vložil na namestništvo ugovor proti prepovedi obhoda. Ta ugovor je baje sedaj tudi namestništvo odbilo. Sedaj so se izvršile vse priprave za glavno zborovanje v duhovskem semenišču. Kar hipoma pa je magistrat olomuški našel, da se ti prostori ne smejo porabiti iz tehniško-polijskih razlogov. Tudi proti temu odloku je odbor vložil protest. Pročodratimovci se že vesele, da se bo kat. shod moral vršiti kje pod milim nebom, ako se tudi drugemu rekurzu ne ugodí, ker sicer ni več nobenega primernege prostora, ali pa se bo moral odbor zadovoljiti s prvotno magistratovo ponudbo. To delajo oni elementi, ki imenujejo katol. shod »atentat na svobodo.«

Kompromisna pogajanja mej češkim veleposestniki

se še vedno nadaljujejo, akoravno je vedno manj nade, da pride do povoljnega uspeha. Zastopniki konservativnega in liberalnega veleposestva vztrajajo neomajno pri svojih zahtevah glede razdelitve mandatov in če se v prihodnjih dneh ne posreči povoljni dogovor, bo boj tudi v tej skupini. Vodstvo kluba liberalnega veleposestva že nekako indirektno naznanja, da ne pride do kompromisa, ker izjavlja, da se udeleži prihodnjih deželnozborskih volitev in postavi lastne kandidate. Skupno bodo postavili ustavoverni veleposestniki 21 kandidatov.

Za galitskega dež. maršala

sta določena sedaj samo dva ljubljence namestnika Pininskega, namreč grof Andrej Potocki in poslanec vit. Abrahamowitz, ker se je dosedanji namestnik grof Badeni definitivno odpovedal in ker tudi knez Sanguszko nikakor ne sprejme tega mesta, akoravno je nanj pritiskal celo ministerski predsednik. Mogoče se pa po završenih volitvah pojavi še kak nov kandidat za mesto dež. maršala.

Z izidom volitev v galitski kmečki skupini

je poljska konservativna stranka lahko izredno zadovoljna, kajti pridobila si je samo v tej skupini 12 novih mandatov. Mej tem ko je štela ta v zadnjem deželnem zboru le 38 mandatov, jih ima že sedaj 50 in le 24 so si jih priborile ostale opozicijske stranke. S to pridobitvijo je kons. stranka že sedaj zagotovljena v novem dež. zboru dvetretjinska večina, kajti v veleposestvu ji je zagotovljenih 44 mandatov, poleg teh pa pride še devet virilistov. Če bo izid pri volitvi v mestni skupini enako ugoden, kakor sedaj v kmečki, pa sme skoro upati na tridvrtinsko večino. Na novo je prišlo v tej skupini v deželni zbor 40 poslancev, mej temi tudi antisemit Szpoder in dva Stojalovskega stranke. Volitve v mestni skupini se vrše 11., v trgovskih zbornicah 12. in v veleposestvu 17. septembra

Zadeva sv. Jeronimskega zavoda

se bliža, kakor mnogi pričakujejo, povoljni rešitvi. Iz Rima namreč poročajo, da je tožba, ki jo je vložil ravnatelj Pazman proti laškodalmatinskemu vsiljivcem, rešena za tožitelja

ugodno, ker je moralo tudi ital. sodišče uvideti, da ptujec ne sme udreti v hišo, do katere v trenutku nima nobenih pravic. Rektorju Pazmanu je vrnilo sodišče torej vse pravice. O ostalih zahtevah bo pa poleg diplomacije razsojalo ital. upravno sodišče. Ker se je, kakor trdijo, zavzela za stvar avstr. vlada, je upati, da tudi v tem slučaju propadejo Dalmatinci.

Grof Lambsdorff ne pride na Dunaj.

Poluradni »Pr. Abendbl.« konstatuje v nekem poročilu z Dunaja, da na merodajnem mestu ničesar ne vedo o nameravanem potovanju na Dunaj. List proglašja na podlagi tega naznanila vse tozadevne vesti kot povsem neosnovane.

Volitev berolinskega župana

razburja znova vse berolinske kroge. Vlada pričakuje, da večina mestnih svetnikov ne bo znova izvolila Kauffmanna berolinskim županom. A vladni krogi se tu zelo motijo. Za Hauffmanna bo glasovalo sedaj še več odbornikov, kakor pri prvi volitvi. Seveda ga bodo volili samo liberalci, ker se konservativcem zdi zopetna volitev Kauffmanna brezplodna manifestacija. Nasprotniki zopetne izvolitve so menili, da bo kandidat sam odstopil ter ne bo dal povoda novi demonstraciji proti vladi, a zmotili so se, ker je Kauffmann določno izjavil, da se bo tudi drugič dal voliti in bo tudi sprejel eventualno izvolitev. Na vprašanje, kaj se zgodi, če izvoljenec iznova ne dobi cesarjevega potrdila, odgovarja »Voss Zeitg.«, da se bo v tem slučaju položaj še bolj pojasnil. Zadnjič so se vladni organi izgovarjali, da jim o celi zadevi ni bilo mnogo znano. Sedaj se bodo pa morali vestno pečati s tem vprašanjem in če so res naklonjeni izvolitvi, morajo Kauffmanna priporočiti v izvolitev. Če se pa to vkljub temu ne zgodi, ve mestno zastopstvo, pri čem da je.

Konferenca sladkornih baronov

o odpravi sladkornih premij se vrši glasom poročil iz Bruselja vendarle koncem oktobra. Težkoče povzročata baje sedaj samo še Rusija in Francija, vendar upajo gotovi krogi, da tudi ti dve državi končno pritrdita načrtom ostalih interesentov. Dvomi pa se že sedaj, da bi imela konferenca kaj boljši uspeh, kakor vse dosedanje, ker sladkorni baroni se na noben način ne marajo odreči masnim dohodkom, ki se jim brez vsakega truda stekajo v žep.

Kitajski mir

je z vsprejemom princa Tsuna pri nemškem cesarju baje definitivno zapečaten, ker sedaj ni več nikakih zaprek, ki bi ovirale podpis mirovnega zapisnika. Seveda se to sodi samo o zastopnikih evropskih veleisl, posebno pa Nemčiji, ki je z dohodom princa Tsuna dobila vse zadoščenje, ne more se pa isto trditi o kitajski vladi, ki ima vedno dovolj pomislekov. No, kitajskega princa so v Berolinu res prav strogo držali. Oficijelno mu pred vsprejemom nihče ni izkazal najmanjše časti, cesar sam ga je izpočetka nekako popolno preziral. Šele ko je bil dovršen ves ceremonijelni del in je princ napravil zadostno poklonov, mu je cesarjeva straža kot cesarskemu princu izkazala nekaj časti. Glavno je seveda, da je sedaj Nemčija in zno vred neki vsa ostala evropska velemoč dobila potrebno zadoščenje. Poravnani je razpor in odstranjena nevarnost. Da bi le ne pretila zopet na kakem drugem kraju!

Kitchenerjeva proklamacija

bo imela po njegovem lastnem mnenju popoln uspeh. Z njim se strinja tudi dopisnik lista »Times« v Midelburgu, ki pravi, da ima bližnji, po Kitchenerju določeni rok že sedaj precejšen uspeh. Mej burškimi voditelji se je baje pojavilo veliko nasprotstvo. Nekateri, ki so morda (!) ogorčeni nad Kitchenerjevo proklamacijo, so se v enajsti uri pridružili sovražniku, drugi pa jasno in določno kažejo, da so voljni stopiti na našo stran. V teku minolega tedna so poslali Holanci dvoje ponudb, naj bi se osnovali posebni večji oddelki, da udarijo po ustaših v kapski koloniji. Resnično je bržkone ravno nasprotno. Poročila iz Kapstadta namreč tudi javljajo, da se snujejo posebne vojne čete, toda ne proti kapskim vstašem, ki simpatizirajo z Buri, marveč proti angleški nasilnosti. To potemtakem pač ni nikak dovoljen

vspeh Kitchenerjeve proklamacije. Tudi poročila o razporu med burškimi voditelji se sedaj še nikjer drugje ne potrjujejo.

Tedenski koledar.

Nedelja, 8. sept. 15. pobink. Marijino rojstvo (Mali Šmaren); evang.: Jezus obudi mladeniča v Najmu. Luk. 7. — Ponedeljek, 9. sept.: Gorgonij, Hermogen in Fortunat mm. — Torek, 10. sept.: Nikolaj Tol. — Sreda, 11. sept.: Prot in Hijacint mm. — Četrtek, 12. sept.: Pelagij m. — Petek, 13. sept.: Sedem spečih mučnikov. — Sobota, 14. sept.: Povišanje sv. Križa. — Solnce izide 10 sept. ob 5. uri 38 min., zaide pa ob 6. uri 16 m. — Lunin spremen: Maj 12. sept. ob 10. uri 17 m. zvečer. — Musica sacra v nedeljo 8. sept.: V stolni cerkvi pontifikalna maša ob 10. uri: Maša v D-dur zložil Karol Greith, graduale Jožef Krejči, ofertorij Anton Foerster. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Maša v čast M. B. v G. moli zložil J. Schweitzer, graduale »Benedicta et venerabilis« z. Ant. Foerster, ofertorij »Beata es, Virgo Maria« z. J. B. Tresch

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. septembra.

Za pokojno cesarico Elizabeto bo v ponedeljek ob 10. uri v tuk. stolnici slovesna sv. maša. Povabljeni so c. kr. uradi in oblastva.

Iz ljubljanske škofije. Umeščen je bil včeraj č. g. Andrej Krajec na župnijo Belopeč. — Župnija St. Janž je podeljena č. g. Ivanu Nemanjiču, župniku v St. Lambertu.

Učiteljske vesti. Nadučitelj v Litiji g. Jos. Kostanjevec je imenovan učiteljem na II. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani. Učitelj v Velikih Laščah gosp. Jos. Pavčič je imenovan nadučiteljem istotam.

Politično društvo »Edinost« v Trstu je ministru grofu Goluchowskemu odposlalo nastopno brzojavko: Ogorčeni smo čitali vest o roparskem, za kulturno državo sramotnem napadu na zavod sv. Jeronima v Rimu. Prizadeti primorski Slovani prosijo in pričakujejo nujne pomoči v varstvo imetja pod avstrijskim protektoratom stoječega zavoda in v varstvo ugleda naše države.

Občinska volitev v Šmarji se je vršila dne 30. julija. Pritožbo proti volitvi je vlada zavrgla in zadnjo nedeljo 1. t. m. se je vršila volitev župana in svetovalcev. Županom je bil enoglasno izvoljen prejšnji župan g. Josip Ogorelec: svetovalci pa gg. Anton Kastelic s Klanca, Janez Tomež iz Zaloga, Franc Potokar s Sapa, Josip Perovšek iz Šmarja in Jakob Skubic z Lanišča.

Iz Trnovega na Notranjskem se nam poroča: V nedeljo smo imeli v Trnovem in okolici kar dva liberalna shoda. Prvi se je vršil v hotelu »Ilirija«, drugi pa pri Groharju v Bitinjah pod Premom. Takega poraza bistriški liberalci še niso doživeli. Zbralo se je nekaj radovednih mož, a kandidata Ambrožiča ni bilo. Govoril je gospod Arko tako tiho, kakor bi že naprej vedel izid volitve. Shod v Bitinjah se je vršil ob 5. uri popoldne. Kandidat Ambrožič je menda tri ure čakal na svoje volivce, a prišlo je le okoli deset bistriških naprednjakov. V Trnovem, Jablanici in na Premu je naša zmaga gotova.

Novo slovensko dramo je spisal gimn. ravnatelj g. dr. Fr. Detela v Novem Mestu. Drami je naslov »Učenjak« ter se uprizori v prihodnji sezoni slovenskega gledališča.

Cankarjevo dramo »Jakob Ruda« uprizorijo v prihodnji sezoni na kraljevem srbskem gledališču v Belemgradu.

Iz Tržiča. Kakor pri lanskih državnoborskih volitvah, tako se trudi tudi pri letošnjih deželnozbornih volitvah za liberalnega kandidata v prvi vrsti tukajšnji davčni kontrolor, ki pa s svojimi neslandnimi dovtipi več škoduje liberalnemu kandidatu kakor koristi. Iz tega sklepamo, da je tudi njemu dr. Ferjančič gotovo kaj posebnega obljubil. — Ali bi ne bilo bolje, da bi tako delaven narodnjak poskrbel vsaj za dvojezični pečat pri davkarji v Tržiču? — Neka oseba je raznašala začetkom tega tedna protestantske brošure. Brošura obsega list sv. apostola Pavla do Rimljanov; poleg tega sta v brošuri dve rudečkasti podobici, na kojih so naslikani — ptiči (to so gotovo: »Hetzpa-

storije) in par rekov iz sv. pisma. Če menijo protestantski ali tem podobni agitatorji, da bodo s temi brošurami pripravili koga k odpadu od edino zveličavne katoliške cerkve — se zelo motijo. — V četrtek sta bila poročena v tukajšnji farni cerkvi c. kr. vladni koncipist g. dr. J. Vrtačnik in gospica M. Pollak.

Dovoljenje za zrelostno preizkušnjo za ljudske šole z nemškim učnim jezikom je dal dežel. šol. svet vpok. geometru Eman. Schwickertu v St. Lambertu pri Litiji.

Št. Peterska možka in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda uljudno vabi vse častite člane k zadušni sv. maši, katera se boje darovala v torek 10. t. m. ob 9. uri v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani za pokojno prvo predsednico visokorodno gospo Ano dr. Zarnikovo.

V Postojini je umrl 5. septembra infanterist 17. pešpolka Leopold Fertin v civilni bolnici, doma od Sv. Florijana pri St. Vidu na Koroškem, na črvesnem tifusu. Pogreb je bil danes popoldne.

Perosijev oratorij v Vidmu. Prvo proizvajanje oratorija je predvčeranjim imelo popoln uspeh. Navdušenje je bilo velikansko. Perosiju in umetnikom so se napravljale velikanske ovacije. Stolna cerkev je bila prepolna.

Pri Sv. Kunigundi na Pohorju je, kakor se nam naznanja, dne 4. t. m. deževalo. Sledeči dan bil je brez padavine, a gorovje pokrivala je gosta megla, da bi jo človek »lahko rezal«. In ljudje s planin prihajajoči so znali praviti, da po vrhovih leži sneg. Nedavno je nekega dne tudi deževalo, po višjih krajih so pa istočasno pri jasnem vremenu sušili seno.

S Trsata se nam poroča: Dne 4. t. m. je mnogo Slovencev obiskalo tukajšnje svetišče. Z lepim vedenjem in petjem so napravili najboljši vtis. — Prišlo je na Trsat tudi do 400 Dalmatincev, večinoma iz Splita in okolice pod vodstvom msg. Bulića. Večinoma so bili v narodnih nošah. Od tukaj so odposlali sv. očetu v Rim brzojavko, v kateri se zahvaljujejo za »breve« hrvaškemu narodu, odločno obsojajo krivični napad nekaterih Pseudodalmatincev na zavod sv. Jeronima ter prosijo sv. očeta, naj i nadalje brani pravice hrvaškega naroda.

Pisemske znamke so dobile lepši papir, boljši lepek in leščeče črte čez lice. Pisalec teh vrstic je za zdaj premembo opazil samo še na znamkah po 10 h.

»Parteitag« za Spod Štajer. Zdaj je vodstvo nemške ljudske stranke na Štajerskem vzelo vajeti v roke in bode menda v najkrajšem času stopilo na dan s predlogi, kje in kdaj naj se vrši shod, ki ima organizirati spodnjestajersko nemštvo; na ta shod bodo povabljeni vsi na program ljudske stranke izvoljeni deželni in državni štajerski poslanci.

Možu zažgala hišo. Včeraj je obravnavalo porotno sodišče ljubljansko o obtožbi proti Marijani Guzelj roj. Ferlič sploh Mačkuli, 23 let stari vžitkarja in bajtarja ženi iz Srednjevasi št. 13. Obtožba govori: Marija Guzelj je 18. avg. 1901 zjutraj v Srednjevasi z naklepom, da bi na tuji lastnini požar nastal, pod streho hiše svojega moža Antona Guzolja zažgala nekoliko slame blizo slamnate strehe, vsled česar se je vnel ogenj in uničil postrežje, razno pohištvo in gospodarsko orodje. Obdolženka je glasom ljudskega glasa in po izpovedbi priče Mieke Oblak v pravstvenem obziru lahkomišljena oseba, omožila se je, akoravno šele 21 let stara, pred 2 letoma s tedaj 77letnim vžitkarjem Antonom Guzeljem. Kmalo po poroki so nastali prepiri med zakonskima in nato je ona lanske leto odšla na Koroško na delo. S Koroškega se je vrnila lanske jesen, nekoliko časa se je klatila po domačih vaseh, slednjič pa zopet prišla k možu. Razmere med zakonskima niso bile boljše kakor prej in Anton Guzelj se je izrazil, da bo kajžjo prodal. To in drugo pomnožilo je sovražstvo obdolženke do moža, da je proti priči Micki Oblak že preje dvakrat rekla, da bo kajžjo zažgala. Navedeno jutro je, ko je mož zjutraj pred 6. uro k maši odšel, ta namen izvršila ter z žvepljenkami užgala pod streho slamo, da je zgorelo podstrežje. Obdolženka je popolnoma priznala dejanje. Porotniki so predloženo

jim vprašanje potrdili in Marijano Guzelj je sodišče obsodilo na 4 leta ječe z enim postom mesečno in s temnico dne 18. avg. vsakega leta.

Ljubljanske novice. Konja prevrnil je danes zjutraj voz električne železnice. Posestnik Fr. Možek iz Turjaka se je namreč pripeljal s praznim vozom nasproti električnemu vozu, katerega se je konj ustrašil. Skakal je nekaj časa na desno in levo, potem so pa vspel na elektr. voz, ki je konja prebrnil. K sreči so takoj ustavili električni voz in konj je dobil le nekaj prask. — Čoln potopil se je danes zjutraj pri novem mostu. Radi narasle vode ga trije moški, ki so pripeljali pesek za most, niso mogli privedi h kraju in ga morali izpustiti. Pri tem so sami komaj utekli nesreči. Čoln se je potem zadrl ob oder, se prevrnil in razbil. Le z največjim naporom so mogli izvlačiti iz vode nekaj vreč. Škoda je precejšnja. — Promet na električni železnici je bil včeraj precejšen. Izdalo se je 6400 listkov. — Poneverjenje pri J. S. Benediktu. Včeraj smo omenili, da je policija aretovala blagajničarico pri J. S. Benediktu Emilijo Kateržabek. Danes smo čuli, da je dekle staro 18 let in od lanske Velike noči v službi pri gospodu Benediktu. Začetkoma bila je ondi za vajenko, a ker je biva blagajničarica gđ. Mildner obolela in ji je sedenje zdravnik prepovedal, je gospod Benedikt Kateržabekovo nastavil za blagajničarico. Plačeval jo je po 10 gld. in pozneje po 15 gld. mesečno. . . Pri teh dohodkih je dekle postalo — nezvesto. Dajalo je materi na mesec po 20 gld., nabavilo si je veliko zlatnine in najfinije secesijske obleke. Cuje se, da je tudi z nekim svojim ljubčkom jako potratno živela. Da je imelo dekle priložnost krasti, bila je pač neprevidnost njenega gosp. šefa precejšnji vzrok. Gospodar ni zadostno kontroliral kuponov. Dekle je priznalo, da je defraudirala 500 gld., raztrošene so pa tudi govorice, da je defraudirala 3000 gld., kar pa ni posebno verjetno. — Nezgode na elektriški železnici. Danes je elektriška železnica prevrnila voz in konje posestnika »Matijčka« iz Šiške. Na Marijinem trgu se je utrgal voz elektriške železnice in je elektriški voz obstal. — Ponesrečil se je pri stroji na roki Tratnikov vajenec Dornik.

Sreča pri nesreči na Stranica. Naš dopisnik nam je v naglici sporočil, da se je minolo sredo splazil plaz v rovu premogovnika na Stranica blizu Konjic in da je zasul dva delavca, Fijavža in Ravnjaka. Za danes nam poročevalec piše, da, kdor je le mogel, šel je na kraj nesreče. Po rovu so odkapali od desete ure predpoldne pa do pete ure zvečer. Splošno se je sodilo in govorilo, da sta imenovanca našla v jami gotovo smrt. Toda sodba bila je sicer osnovana, a govorica, hvala Bogu, prenačlena. Po sedemurnem odkapanju so odkapachi zaslišali glasove, ki so pričali, do zasipanca — živita oba. Rude se je okoli obeh nasipalo toliko, da sta trupli bili obsipani, in le glavi sta moleli iznad gramoza. Da se zadnji stavki razume, bode povedano, da je tukajšnji premog brez malega sam drobiž, večih klad je le izredno malo. Ta premog (koks) rabijo plinarnice. (Premogovnik na Stranica in v sosednjih Zrečah je lastnina »Južne železnice«.) Ako n. pr. pogledaš na cesti s premogom naložen voz, pa ne veš, da je to Straniški premog, boš lahko mislil, da voz proti železnici vozi žlindro, kakoršno navadno vozijo od kolodvorov, kjer se nahajajo kupi žlindre ali ogorkov od že porabljenega premoga. Torej med takim šodrom sta reveža bila pokopana in v svojem grobu glasno molila. In da sta imela na razpolago še dovolj zraka, to je bila za obojico v nesreči pač sreča.

Davkoplačevalci Št. Peterskega okraja v Ljubljani imajo jutri zvečer stanek ob 8. uri zvečer v pivovarni Hafnerjevi.

Drobiž s potovanja. 4. sept. Iz Krakova v Lvov 342 kilm. Peljem se mimo obsežnih travnikov, na katerih se pasejo konji, krave in velike trume gosi. Oko se kmalu naveliča enolične ravnine. Večja mesta te proge so: Tarnow na nekoliko vzvišenem svetu, Jaroslav in Przemisl. Lvov ima mnogo lepih cerkva, med njimi tri nadškofjske sto-

lice: rimsko-katoliško, grško-katoliško in armensko. Zanimali so me zopet judje, katerih je menda še več kakor v Krakovu. Ruski konzul noče podpisati potnega lista.

Z vlaka skočil je 4. t. m. na progi med Litijo in Zagorjem delavec Jan. Pivec, v delu pri kamenolomu v Zagorju. Vrgel je najprej iz kupeja vrečo, potem je še sam skočil za njo. Obležal je nezavesten in takega so našli uslužbenci na železnici. Poškodbe menda niso nevarne. Radi svojega čina se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Sam se je ujel. Iz St. Andreža poročajo zanimivo dogodbico, kako se je neki tat sam ujel. Ulomil je v stanovanje Blaža Tabaja, — obč. redarja. Tabaj je tatu slišal, skočil s postelje in ga ujel ter dobro zvezal. Sedaj tat v goriških zaporih premišljuje svojo neumnost, da se je predrznil ulomiti pri obč. redarju.

* * *

Sejmi po Slovenskem od 9 do 14. septembra. Na Kranjskem: 9. v Ljubljani, Črmošnjicah, Lukovcu, na Vrhu, v Bušeh vasi, Vel. Lašičah, Črnem vrhu, St. Vidu pri Zatičini in Loškem potoku; 10. v Šmartnem pri Litiji; 11. v Senožečah; 14. v Žužemberku. — Na sloven. Štajerskem: 9. v Rušah; 11. v Dobju; 13. v Dobovi; 14. v Rogateu in Mancu. — Na Koroškem: 9. v Starem Dvoru in Jezeru; 14. v Gradišah. — Na Primorskem: 9. v Palmi, Kobaridu, Kačiču, Pesji vasi in Pontebi; 14. pri Sv. Križu, v Telmecu, Cerknem in Sežani.

»Slovenski List« pred porotniki.

Dr. Ivan Tavčar je ob 50letnici svojega rojstva imel »Slovenski List« pred porotniki. Po šestletnem obstanu »Slovenskega Lista« je dobil v številki z dne 4. maja »priliko«, da je zlił tok svojega maščevanja na tisti list, ki mu vedno gleda v njegove politične karte.

Zakaj je tožil dr. Tavčar?

Dr. Tavčar je dvignil proti g. Jakopiču naslednjo

obtožnico:

Gospod Ivan Jakopič dal je kot odgovorni urednik političnega, v Ljubljani izhajajočega tednika »Slovenski List« natisniti v tega lista številki 18 iz letošnjega leta, izišli dne 4. maja t. l.

1. uvoden članek, naslovljen z besedami »Wolf in Tavčar v objemu«. (Izvirno poročilo.), sklepajoč s tem-le stavkom: »Dr. Tavčarjevo ljubkovanje z Wolfijanci je dokazalo, da narodno napredna stranka nima pravice govoriti o honetnosti, dokler ima takega človeka, kakor je dr. Tavčar, v svoji sredici«;

2. v rubriki »Domače novice« notico, naslovljeno z besedami: »Slika hinavščine«, glasečo se tako-le: »Dr. Kveder, zastopnik ljubljanskega mesta, ki je glasoval z Wolfijanci v državnem zboru, ko se je šlo za to, da bi nasprotniki katoliške cerkve in Avstrije dobili priliko, udrihati po našem prestolonasledniku, je bil ob tem glasovanju v resnici v skripih. Vedel je dobro, da napad na prestolonaslednika ne velja visoki osebi, ampak načelom, katera je priznal naš prihodnji cesar, ko je pohvalil katoliško šolo. Umevno je samo ob sebi, da je dr. Kveder, pod čegar komando stoji kranjski liberalno učiteljsvo in ki sam neprenehoma blati katoliške šole v svojih glasilih, ona izjava spekla istotako kakor tovariša Wolfa — v dno črne duše. Kaj storiti? Glasovati zoper prestolonaslednika je težko že zaradi tega, ker so bile ta čas pred durmi volitve za ljubljanski občinski svet, pri katerih čedna truma c. kr. uradnikov množi liberalno četo dr. Kvedra, po drugi strani pa neizpolnjeno pustiti učiteljem srčno željo, da naj se lopne po katoliški šoli — je pa še težje. Odločil se je za prvo. »Slovenec« je po zasluženju običal »kveder«, ki se je postavil nasproti ne le ministru predsedniku, ampak tudi cesarskemu princu. In kaj je odgovoril dr. Kveder? Pisal je v »Narodu«, da je le zato glasoval zoper prestolonaslednika, ker je vedel, da bode »Slov.« izkoriščač izjavo prestolonaslednika v svoje namene. Tudi to izjavo dr. Kvedra je prismojeno liberalstvo požrla z isto mirnostjo, kakor druge take čedne izjave, poganjajoče iz hinavščine. Pa tudi uradnike je bilo treba poboti, da se niso Subic in Požar in Senekovič sramovali stati na plakatih v vrsti kandidatov skupaj z dr. Tavčarjem. Napravil je »Narod« tedaj globok poklon baronu Heinu. Pisal je, da je le poročilo barona Heina pripisovati, da je Ljubljana dobila potresne olajšave. In uradniki so marširali na volišče«;

3. v rubriki »Domače novice« notico, naslovljeno z besedami »Poraz liberalcev«, glasečo se tako-le: »Pri občinskih volitvah na Rakeku je sijajno zmagala katoliška narodna stranka. Nasprotnikom niso pomagala do zmage niti pečena teleta. Z ozirom na

poraz liberalcev v Ribnici in na Rakeku bi Tavčar lahko dejal, da je zanj politika prav za prav poritika.

torej dal premišljena sredstva in pripomogel, da se je zasebni obtožitelj očitno v natisnem delu po imenu ali pa z znamenji, ki se njemu prilagajajo, ne pripovedovaje nikakih prigodkov, dolžil zaničljivih lastnosti ali mislij in izročal javnemu zaničevanju, ter da so se zasebnemu obtožitelju na očitnem kraju ali pred več ljudmi, če tudi ne v pričo njega, dajale grde besede; zakrivil je s tem pregrešek zoper varnost časti po §§ 7., 5. 491., 403. kaz. zakon. in prestopke zoper varnost časti po §§ 7. 5., 496. kaz. zak.; kaznuje naj se po § 493. k. zak. z ozirom na določbo §a 267. kazenskega zak.

Zagovor Jakopičev.

Odgovorni urednik »Slovenskega Lista« Jakopič je izjavil, da dotičnih člankov ni bral, ker ga v Ljubljani takrat ni bilo. Po vedal je kraj, kjer je takrat bil, in osebe, s katerimi je govoril. On torej ni dal tiskati inkriminiranih člankov.

Sodniki.

Porotnemu sodišču je predsedoval deželni svetnik gospod dr. Kavčič, votanta sta bila gg. deželni svetnik Hauffen in Vedernjak.

Porotniki.

Porotniška klop je bila sestavljena iz naslednjih gospodov: Valentin Golob, trgovec z železnino na Mestem trgu v Ljubljani; Ferdinand Polak, trgovec v Kranju; Janez Češnovar, kramar iz Ljubljane; Čeferin Karol, trgovec v Postojini; Karol Lenče, vinski trgovec z Laverce; Julij Kantz, trg. v Ljubljani; dr. Jož. Waldherr, imejitelj zasebnega učilišča; Alojzij Ferjančič, posestnik na Slapu; Fran Hlebs, usnar v Ljubljani; Fran Dovč, posestnik v Ljubljani; Jožef Zimmermann, posestnik v Zagorju; Janez Mesesnel, posestnik iz Vipave.

Tavčarjev zastopnik dr. Tekavčič.

Dr. Tavčarja je zastopal gosp. dr. Tekavčič, ki je v svojem govoru hotel praviati na dolgo in široko, zakaj dr. Tavčarja »Slovenski List« jezi, pa predsednik ga je prekinil in moral je ostale Tavčarjeve težave za to pot še spraviti.

Dr. Tekavčičeva radovednost o sotrudnikih »Slovenskega Lista« se tudi ni ohnesla. Tudi tu je moral ostati v določenih mejah. Dr. Tekavčič je tudi rekel, da poslancu dr. Tavčarju nihče nima nič očitati, ker je »svoboden« v svojem glasovanju.

Zagovor dr. Fran Počeka.

Zagovornik obtoženega Jakopiča je bistveno sledeče povedal:

Kdo je zlezal pod klop?

Zastopnik zasebnega obtožitelja trdi, da je obtoženec pred obtožbo pod klop zlezal, češ, da inkriminiranih člankov ni bral, da se izgovarja na alibi, ne da bi dokaze o tem ponudil. Moram torej najprej v formalnem oziru opozoriti, da se mora vsaka kazenska zadeva preiskati, posebno se pa morajo natančno preiskati zadeve, ki spadajo pred porotnike.

Tudi, ako obtoženec prizna, se vender njegovo priznanje ne sme kratko malo vzeti kot podlaga obsodbi, treba je preiskave — tako določa postava. Kdo je pa tisti, ki mora skrbeti, da se zadeva natančno preišče. Dolžnost za to zadene v oficijoznih službah državnega pravdnika, pri zasebnih obtožbah pa razžaljenega.

V našem slučaju se ni vršila nobena preiskava, obtožnica se je sodišču takorekoč »tja vrgla«. Vsekako bi bil moral zasebni obtožitelj povzročiti, da se obtoženi o njegovi obtožbi zaslisi in da potem, ko se je obtoženi zagovarjal, da inkriminiranih člankov ni čital, dokazati, da ta zagovor ni resničen. Tega zasebni obtožitelj ni storil. Zaradi tega mora se z ozirom na zgoraj omenjeni princip kazensko-pravdnega reda obtožencu verjeti, to tembolj, ker le ta svoj zagovor verjetno podpira; on pove kraj, kjer je bival 3., 4. in 5. maja, ter navaja osebe, s katerimi je te dni obdeval. Njegov zagovor je tako priprost in jasen, da se mu mora verjeti brez vsakega dokaza. Ko bi se mu pa kljub temu ne verjelo in ko bi se kljub temu prezrlo, da je zasebni obtožitelj imel dolžnost dokazati, da je obtoženi članke res čital, potem je dolžnost sodnika samega — s ozirom na zgoraj omenjeno postavno določbo, da reče: »Zame zadeva ni jasna, torej sklenem, da se od obtoženega navedene priče zaslisi, predno ga sodim.« To, gospodje porotniki, ni samo Vaša pravica, marveč je Vaša dolžnost.

Vprašanje pa: Ali je obtoženec inkriminirane članke čital ali ne, je velevažno, kajti če obtoženec člankov tudi ni čital, vender ne odide kazni, ako je v teh člankih kaj kaznjivega; v tem slučaju namreč mora se zagovarjati radi svoje zanemarjene pozornosti po članu III. št. 1 in 5 zak. z dne 15. X. 1868. št. 42 drž. zak. (Dalje prih.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Vipava, 7. sept. Tu se trosi laž, da sem se jaz kandidaturi odpovedal, kar seveda ni resnično in je samo liberalni maneuver. Fran Habe.

Novo Mesto, 7. sept. Sinoči so se združili neodvisni obrtniki in posestniki in enoglasno postavili kandidata za dolenska mesta Josipa Kosiček, ključavničarskega mojstra in posestnika. (To brzojavko smo prejeli brez podpisa.)

Praga, 7. sept. »Politik« javlja, da bode avstrijski poslanik pri Vatikanu grof Revertera v najbližnji bodočnosti se zopet povrnil na svoje mesto. O njegovem odstopu ni več govora.

Olomuo, 7. sept. (C. B.) Nemški katoliški shod je bil danes otvorjen. Cesarju, nadvojvodi Franu Ferdinandu in papežu so se odposlale udanostne brzojavke.

Olomuo, 7. sept. Za kat. shod je izdanih 3600 izkaznic.

Budjevice, 7. sept. Stavka zdravnikov pri okrajni boliški blagajni je konča a.

Inomost, 7. sept. Shod katoliških učiteljev se je sijajno izvršil ob navzočnosti konservativnih in krščansko-socialnih poslancev.

Dunaj, 7. sept. »N. W. T.-u« se poroča, da srbska kraljica Draga pričakuje veselega dogodka (!) in da je vsled tega potovanje v Petrograd odloženo.

Zofija, 7. sept. (C. B.) Sobraanje je po triurnem glasovanju z veliko večino sklenilo obtožbo proti bivšim ministrom Ivančev, Radoslavov, Tončev in Tenev radi kršenja ustave, izdajstva domovine in oškodovanja deželnih interesov.

Carigrad, 7. septembra. Iz Prizrenda poročajo, da se je na ondotnega gerenta avstro-ogerskega konzulata nameraval napad. Ko je namreč ta ostavil guvernerjevo palačo, je orožnik Sakir hotel nanj ustreliti, a so mu navzoči iztrgali orožje iz rok.

Rim, 7. sept. Govori se, da sta tržaški škof Šterk in nadškof dr. Stadler iz Sarajeva poklicana v Rim, da se s sv. očetom posvetujeta o zavodu sv. Jeronima.

Kodanj, 7. sept. Iz Francije se povrne ruski car naravnost v Rusijo in se ne sestane več z nemškim cesarjem.

Lizbona, 7. septembra. Uradno poročilo iz Mozambique javlja, da je železniška proga mej Pretorijo in Laurenc-Marquesom razdrta 30 km. od Komatipoorta.

Washington, 7. sept. Tukajšnji kolumbijski poslanik je naznanil vladi, da Kolumbija vsprejema posredovanje Zveznih držav.

London, 7. septembra. Kitchener brzojavlja iz Pretorije 5. t. m.: Do 300 Burov je udrlo v ozemlje črncev pri Herschelu. Angleške čete jih zasledujejo.

London, 7. sept. Reuterjev urad poroča iz Middelburga 5. t. m.: Polkovnik Scobell je ujel danes zjutraj južno od Petersburga cel Lotterjev oddelek, obstoječ iz 103 mož. Ubitih je 12 Burov, 46 ranjenih. Angleži so ugrabili obenem 200 konj.

Napad na predsednika Mac Kinleya.

Novi York, 7. sept. (C. B.) V razstavi v Buffalo je ustrelil neki človek dvakrat na predsednika Mac Kinleya. Zadel ga je v prsa in v trebuh. Rana je smrtno nevarna.

Buffalo, 7. sept. (C. B.) Mac Kinley se je nahajal v godbenem paviljonu v razstavi, ko se mu je približal čedno opravljen človek, ga prijel in dvakrat ustrelil nanj z revolverjem. Ena krogla je zadela predsednika v levo prsno stran, druga pa v trebuh. Napadnika so prijeli. Njegove identitete še niso mogli dognati. Predsednika so prenesli v bolniško barako v razstavi. Govori se, da je predsednik prišel k zavesti. Kroglo iz prs so mu ekstrahirali.

Buffalo, 7. sept. (C. B.) Napad se je izvršil ob 4. uri popoldne. Prva krogla je zadela ob prsno kost, druga je prodrla želodec in je še niso mogli najti. Rano so zašili. Drob in drugi deli niso ranjeni. Pacient se razmehoma dobro počuti. Napadovalec je Friderik Neumann, anarhist, poljskega rodu. Množica ga je skušala linčati. Policija ga je le s silo odvedla v zapor.

Buffalo, 7. sept. (C. B.) Napadnik se zove Leon Czolgoss, nemško-poljskega rodu. Prepričal se je iz anarhističkih spisov, da je zvezna vlada slaba. Temu je hotel storiti konec z umorom predsednika. Pravi, da nima sotrudnikov.

Kolin, 7. sept. Poroča se, da je napadnik Mac Kinleya izjavil: Stori sem kot anarhist le svojo dolžnost. Policija je zasledila večjo zaroto in prišla več oseb.

London, 7. sept. Kinleyeve rane niso smrtno nevarne. Upanje je, da Kinley ozdravi. Ko so mu prvo kroglo izvlekli prijel jo je Kinley v polni zavesti in podal zdravnikom. Druga rana je nevarnejša.

Cikago, 7. sept. (C. B.) Pet anarhistov so prijeli kot sumljive sokrivce pri napadu.

Umrli so:

5. sept. Ana Zdvšek, poslovojdva hči 3½, mes. Tržaška cesta 34. življenjske slabosti. — Marija Verbič, uradnica, 33 let. Dunajska cesta 29. jetika.

6. sept. Ana Beseničar, zidarjeva hči 1 leto Streljške ulice 15. Hydrocephalus shrom.

V bolnišnici:

6. sept. Ivan Zupin, gostilničar, 52 let. jetika. — Jernej Vesel, kajtar, 53 let. Insuff. cordis Hydrops univ.

Zitne cene

dne 6. septembra 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 8-07	do 8-08
„ „ pomlad 1902	8-50	8-52
Rž za jesen	7-07	7-09
„ „ pomlad 1902	7-36	7-37
Koruzi za september-oktober	5-41	7-42
„ „ maj-junij 1902	5-41	5-42
Oves za jesen	6-86	6-87
„ „ pomlad 1902	7-17	7-18

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 7-94	do 7-95
„ „ april 1902	8-36	8-37
Rž za oktober	6-70	6-71
„ „ april 1902	7-00	7-01
Oves za oktober	6-49	6-50
„ „ april 1902	6-85	6-86
Koruzi za september	5-12	5-13
„ „ maj 1902	5-12	5-13

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaska	K 7-85	do 8-40
„ „ južne žel.	8-10	8-40
Rž	7-05	7-25
Ječmen	7-00	8-50
„ „ ob Tisi	6-75	8-00
Koruzi ogerska	5-45	5-60
Činkvanti	6-75	7-10
Oves srednji	7-00	7-15
Žitni	10-00	11-50

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. srednji zračni tlak 736-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetereci	Nebo	Pojavnost v %
6. 9. zveč.	733-6	15-2	sl. jvzh.	oblačno	
7. 9. zjutr.	735-2	14-1	sl. vzh.	oblač.	15
8. 9. popol.	736-2	15-4	brezvetr.	»	

Srednja večerajšnja temperatura 14-5°, normale: 16-2°

Zahvala. 868 1—1

Ker mi v moji neizmerni bolesti ni moglo osebno se zahvaliti tako mnogim izrazom plemenitega sočutja povodom prerane smrti moje iskreno ljubljene hčerke oziroma sestre gospodične

Josipine Nachtigall

učenke IV. letnika pripravnice

zahvaljujem se tem potom v lastnem in v imenu svojih sorodnikov vsem prijateljem in znancem za tolažilne čokaze milega sočutja, za podarjene krasne vence, gg. pevcev za ganljivo petje; pristrčna zahvala gospicam tovarišicam, katere o nepozabljivo mojo hčerko z venci spremljevale, kakor tudi za mnogo-brojno spremstvo k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 6. kimovca 1901.

V. Nachtigall,
c. kr. prof. vdova.

876 1—1

Marija Triller, posestnica in gostilničarica javlja tužnim srcem v svojem, kakor tudi v imenu vseh sorodnikov vsem prijateljem in znancem predušno vest, da je Bog vsega mogočnega izvolil poklicati k sebi iskreno ljubljeno, nepozabno ji sestro, oziroma teto

MARIJO BERNIK

danes, dne 6. t. m., ob 8. uri zvečer po dolgi mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajočo, v 52. letu njene starosti.

Pogreb predrage nepozabne rajke bode v nedeljo, dne 8. t. m., ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Cerkve ulice št. 3 na pokopališče k sv. Kristofu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Predrago rajno priporočam v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 6. sept. 1901.

Žalujejoči ostali.

Zahvala. 874 1—1

Dolžnost nam je, najiskrenejše se zahvaliti vsem onim, ki so izkazali čast prerano nam umrlemu, nepozabnemu soprogu, oziroma očetu, sinu, bratu in zetu, gospodu

Karlu Detela

trgovcu in posestniku v Dobu načel. dobske pož. brambe itd.

Zlasti se zavaljujemo vsem tistim, ki so z venci okrasili njegovo krsto, prečastiti duhovščini, ki je prišla tako daleč naproti dragemu pokojniku, potem častitim gg. uradnikom in učiteljem brdskega in kamniškega sod. okraja, slavnim občinskim odborom podreške, dobske, brezovške in krtnske občine in sploh vsej mnogobrojni množici, ki ga je spremlila k večnemu počitku.

Posebno zahvalo pa izrekamo domači požarni brambi, ki je preskrbela godbo in nosila pokojnika od farne meje do njegovega počivališča, odposlanstvu slavne »Zaveze požarnih bramb v Ljubljani«, slavnim požarnim brambam v Ljubljani, Dolu, Dolskem, Domžalah, Kamniku, Komendi, Lukovci, Meašu in Moravčah na njih udeležbi in pred vsem slavnim pevskim društvom: moravškemu, kamniškemu in lukovškemu za ganljive žalostinke.

Naj ostane ljubljenu pokojniku blag spomin!

Dob, dne 5. septembra 1901.

Žalujejoči ostali.

Naznanilo. 871 1—1

V nedeljo 15. septembra 1901

se v Ljubljani odpre

mednarodna specialitetna panorama,

umetnostna razstava I. vrste,

odlikovana z 32 zlatimi in srebrnimi medaljami.

Več povedo lepaki,

Dijaki se sprejemajo v stanovanje brez hrane

v Slomškovih ulicah šte. 19.

Poziv se ondi v gostilni.

873 2—1

Barve za učence ima v največji izbi v zalogi trdka BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice. 228 19 11—2

Vnanja naročila proti povzetju.

Velika prodaja

suknenih ostankov

posebno primernih za dijake, za hlače, suknje in cele obleke.

Nadalje oferiramo: sukneno blago za moške obleke, sukno za haveloke, vseh vrst podloge. Sukno za ženske obleke za jesen in zimo, barhente za obleko, perilo, blago za modroce, posteljno opravo, srajce, manšete, ovrtnike, kravate itd.

866 2 1

Vse to blago po neprekosljivih cenah.

Trgovina z manufakturnim blagom pri sv. Cirilu in Metodu, Lingarjeve ulice poleg loterije v Ljubljani.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
 naravna
alkalična kislina
 kot zdravilni vreclec že stoletja znana v vseh
 boleznih (L.) 10 34

sapnih in prebavnih organov,
 pri protinu, želodčnem in mehurjem kataru. Izvrstna
 za otroke, prebolele in med nosečnostjo.
 Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn,
 želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
 Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
 specializiranih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
 vinom.
 Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v
 Ljubljani.

V trgovino mešanega blaga se sprejme
 takoj

prodajalka,

katera je posebno v manufakturni stroki
 dobro izurjena.
 Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo
 »Slovenca«. 856 3—2

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim
 in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa
 domače zavarovalne družbe prve vrste. 413 20
 Ponudbe pod »L.798«, Gradec, poste restante.

Usojam si naznanjati slavnemu občini
 stvu, da imam v zalogi najboljši

trbovljski premog
 v koscih.

Naročbe se natančno izvršujejo.
 Tudi se dá cel vagon s kolodvora na
 dogovorjen kraj.
 Za obilne naročbe priporočuj. se beležim
 spoštovanjem 860 2—1

Ivana Treo,
 Cesta na Rudolfovo železnico št. 8.

Marija Grill
 državno izprašana učiteljica za francoščino
 stanuje
 v Kolodvorskih ulicah 11, v pritličju.
 Govoriti je z njo od 10. do 12. ure dopoldne.

Dva dijaka
 iz boljših hiš, sprejmeta se
 na stanovanje in hrano.
 Praša se: Stari trg št. 13, I. nad. na ulico.

Ovinjene (weingrüne) sode
 različne, majhne in velike, stare in
 nove prodaja 867 3—1

J. Buggenig,
 sodarski mojster
 Cesta na Rudolfovo kolodvor v Ljubljani.

Učenec
 iz boljše rodbine, ki je dovršil najmanj dve
 gimnaziji, zmožen slovenskega in nemškega
 jezika, sprejme se v
 drogeriji Anton Kano-a,
 869 1—1 Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Avgust Repič, sodar,
 Ljubljana, Kolezijske ulice št. 16
 (v Trnovem)
 izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne
sode
 po najnižjih cenah. 679 26-8
 Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Fran Sartory
 koncesionirani telegrafski instalater
 Ljubljana, Rožne ulice št. 39
 priporoča se za
 sestavo hotelskih, hišnih in sobnih
 telegrafov in telefonov
 po najnižjih cenah. 676 13-9

Učiteljica
 sprejme na hrano in stanovanje dve deklici,
 oziroma dva dečka iz boljše hiše. Na željo poučuje
 tudi klavir doma. 857 2—1
 Naslov pov. upravništvo »Slovenca«.

Marija Zottman
 učiteljica na glasovirju
 poučuje na svojem domu in po hišah. Tudi
 sprejme dve učenki na eno uro.
 Več se poizv. v Kolodvorskih ulicah št. 11,
 v pritličju, od 10. ure dop. dalje. 855 2—1

Prave kranjske klobase
 velike po 18 krajc. ena, šunke s kožo ali brez kože
 po 90 krajc. klg., prešilje glave brez kosti po
 40 krajc. klg., slanina in suho meso po 70 krajc.
 kilogram, salame po 80 krajc. klg. Vse to pošilja
 proti povzetju 657 8—5
Janko Ev. Siro v Kranju.

Dijak,
 iz nižjih razredov kake srednje šole, sprejme se
 na hrano in stanovanje pod strogim nadzorstvom.
 Več se poizv. v upravništvu »Slovenca«. 832 3-3

Hiša
 se prostovoljno proda na Javorniku št. 2.
 Ima 7 stanovanj. 2 veliki kleti, hlev itd.
 Več pov. Ant. Žumer, posestnik in
 trgovec na Javorniku (Gorenjsko) št. 9.

Spreten
trgovski pomočnik
 nad 24 let star, sprejme se takoj pri
 tivrki J. Perdan v Ljubljani. 840 3—3

Cena stanovanjem od 1. septembra
 za 25 odstotkov znižana
 v zdravilišču Krapina-Toplice
 na Hrvaškem, jedno uro od postaje Zabok-
 Krapina-Toplice (zagorijska železnica), pa
 4 1/2 ure od postaje Poličane ob juž. železnici.
 Omnibusi na vsaki postaji.
 Odprto do konec oktobra.
 Izborno uravnano zdravilišče, milo obnebje,
 krasno sadje itd. 845 3—2

Hiša z vrtom
 v Šent-Vidu pri Ljubljani
 se prodá iz proste roke. — Več se izv. v
 Št. Vidu št. 15, blizu kolodvora. 812 6

Dve deklici ali dva dečka
 se sprejmeta prihodnje šolsko leto na hrano in
 stanovanje. Ctre in glasovir so na razpolago. Na
 zahtevanje tudi pouk v teh in v šolskih predmetih.
 Naslov: A. Slatner, Ljubljana, Gospodske ulice
 št. 4, I. nadstropje spredaj (na levč). 833 3—2

Važno! Za Važno!
 gospodinje, trgovce, živinorejce.
 Najboljša in najcenejša postrežba
 za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, kore-
 nine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni
 prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke
 za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne
 predmete, fotografske aparate in potreb-
 ščine, kirurški obvezila vsake vrste, sred-
 stva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd.
 — Velika zaloga najfinjšega čaja, ruma in
 konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod
 in solij za kopel. 304 26
Oblastv. konces. oddaja strupov.
 — Za živinorejce —
 posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna
 sol, solitar, encjan, kolmož, krmilno apno itd.
 Vnansa naročila izvršujejo se točno in solidno.
Drogerija Anton Kanc
 Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3

ANT. PRESKER
 krojač v Ljubljani,
 Sv. Petra cesta št. 16
 se priporoča pred. duhovščini
 v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
 iz trpežnega in solidnega
 blaga po nizkih cenah.
 Opozarja na veliko svojo zalogo
zgotovljene obleke
 posebno na haveloke v naj-
 večji izbiri po najnižjih cenah.
 Dobavitelj uniform avstrijskega društva
 železniških uradnikov. 7 66

Dobro ohranjen
glasovir
 se takoj po nizki ceni prodá.
 Več se poizv. v Ljubljani. Židovske
 ulice št. 3. 846 3—2

Št. 731.
Pričetek šolskega leta namestnih ljudskih šolah.
 Na mestnih ljudskih šolah v Ljubljani in sicer:
 Na I., II. in III. mestni deški 5 razrednici, na mestni nemški deški 5 razrednici, na
 vnanjih dekliških šolah pri ss. Uršulinkah, na mestni nemški dekliški 8razrednici in na mestni
 dvorazrednici na Barju, začne se šolsko leto 1901/1902

v torek, dné 17. septembra 1901,
 s klicanjem sv. Duha. Za vpisovanje bivših in sprejemanje novih učencev in učenk je do-
 ločen **16 september t. l.** Na mestni slovenski dekliški 8razrednici pri sv. Jakobu se vrši
 vpisovanje učenk **28. in 29. septembra**, slovesna otvoritev šole se izvrši **1. oktobra**,
 redni šolski pouk pa začne **2. oktobra**.
 Vpisalo in sprejemalo se bode za I. mestno deško petrazrednico v šolskem poslopju
 v Komenskega ulicah; za II. mestno deško petrazrednico v šolskem poslopju na Cojzovi cesti,
 za III. mestno deško petrazrednico v šolskem poslopju na Erjavčevi cesti, na mestni slovenski
 dekliški osemrazrednici v šolskem poslopju na sv. Jakoba trgu, za vnanje dekliške šole pri
 ss. Uršulinkah v uršulinskem samostanu, za mestno nemško deško 5 razrednico in za mestno
 nemško dekliško šestrazrednico v šolskem poslopju na Erjavčevi cesti ter za mestno dvoraz-
 rednico na Barju v šolskem poslopju na Karolinski zemlji.
 Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, smejo se sprejemati v mestne šole le z dovolje-
 njem c. kr. mestnega šolskega sveta.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani dné 4. septembra 1901.
 Št. 278.

Razglas.
 Gojenci, ki želé vstopiti v I. ali na novo v kakšen višji letnik **c. kr. učiteljskega**,
 naj se zglasé do 18. septembra pisмено ali pa dné **19. septembra t. l.** med 8. in
 10. uro dopoldne osebno v zavodu (v glasbeni dvorani) ter predložé rojstni list, zadnje
 šolsko izpričevalo in od kakšnega uradnega zdravnika izdano izpričevalo, da so fizično
 sposobni za učiteljski stan.
Pismena sprejemna preizkušnja bode v četrtek dné 19. septembra od 2.—5. ure
 popoldne, **ustna** pa se prične v petek dné 20. septembra ob 8. uri zjutraj. Po dovršenih
 sprejemnih preizkušnjah se imena sprejetih gojencev z oznanilom, nabitim v veži, dajo
 na znanje.
Dozdanji gojenci, ki stopijo v II., III. in IV. letnik, naj se zglasé v četrtek dné
 19. septembra t. l. med 2. in 4. uro popoldne.
 Dečki, ki želé vstopiti v I. razred **c. kr. vladnice**, naj se zglasé v spremstvu svojih
 roditeljev ali njih namestnikov v petek **dné 13. septembra t. l.** med 8. in 10. uro do-
 poldne v učilnici III. vladničnega razreda ter prinese s seboj rojstni list in potrdilo, da
 imajo koze cepljene.
 Ker se v c. kr. vladnico sprejme samo omejeno število učencev, se imena sprejetih
 učencev dné 13. septembra ob 4. uri popoldne z oznanilom, nabitim v veži, dajo na
 znanje.
Učenci, ki so že preteklo leto hodili v c. kr. vladnico, naj se tudi dné
 13. septembra med 8. in 10. uro zglasé v učilnici III. vladničnega razreda. Pred dru-
 gim učenci, ki prosijo za sprejem, imajo prednost samo tedaj, kadar se pravočasno zglasé.
 Redni pouk na c. kr. vladnici se prične **v ponedeljek dné 16. septembra**
 ob 8. uri zjutraj.
 Cerkevno opravilo na čast sv. Duha bode po dovršenih sprejemnih preizkušnjah.
 V Ljubljani, dné 3. septembra 1901.

Ravnateljstvo.

Gričar & Mejač
 Ljubljana, Prešernove ulice 9
 priporočata svojo popolnoma novo oskrbljeno zalogo obleke za
gospode, dečke in otroke
 v najboljšem znano solidnem kroju po najugodnejši ceni.
 Posebno praktične
obleke za šolarje, haveloke in površnike
 kot posebno specialiteto 865 6—1
 Obleke iz najbolj trpežnega angleškega ševijota
 * * * v različnih barvah in desenh. * * *

Tovarna pečij in raznih
 prstenih izdelkov
Alozij Večaj
 Ljubljana, Trnovo, Opekarska
 cesta, Veliki stradon št. 9
 priporoča slav. občinstvu in pred.
 duhovščini svojo **veliko zalogo**
barvanih prstenih
pečij in štedilnih ognjišč
 kot: rujavih, zelenih, belih, modrih,
 sivih, rumenih itd., kar najbolj trpež-
 nih in po modernih modelih izde-
 lanih. **Cene nizke.** 598 29-22
Lastni izdelek.
 Ceniki franko in brezplačno.

Gostilna
 se dá v najem in se tudi prodá v
 Otočah št. 16. 847 2—2
 Več pov. Ant. Žumer, posestnik in
 trgovec na Javorniku (Gorenjsko) št. 9.

870 2—1

Razglas.

Gojenke, ki želé vstopiti v I. ali na novo v kakšen višji letnik **c. kr. ženskega učiteljskega** ali pa v učni tečaj za otroške vrtnarice, naj se zglasé do dne 13. septembra t. l. pisмено, ali pa 13. in 14. septembra t. l. med 9. in 12. uro dopoldne osebno v zavodu (v glaseri dvorani) ter predložé rojstni list, zadnje šolsko izprijčevalo in od kakšnega uradnega zdravnika izdano izprijčevalo, da so fizično sposobne za učiteljski stan.

Učni tečaj za otroške vrtnarice se odpre samo tedaj, kadar se zglašé 10 kandidatinj. **Pismena sprejemna preizkušnja** bode v ponedeljek dne 16. septembra t. l. od 8. do 12. ure dopoldne, **ustna** pa se prične v torek dne 17. septembra ob 8. uri zjutraj. Po dovršenih sprejemnih izkušnjah se imena sprejetih gojenk z oznanilom, nabitim v vezi, dadó na znanje.

Doznanje gojenke, ki vstopijo v II, III. in IV. letnik, naj se zglašé v sredo dne 18. septembra med 10. in 12. uro dopoldne.

Deklice, ki želé vstopiti v I. razred **c. kr. vadnice**, naj se zglašé v spremstvu svojih roditeljev ali njih namestnikov v **petek dne 13. septembra t. l.** med 8. in 10. uro dopoldne v učilnici I. vadničnega razreda ter prinesó s seboj rojstni list in potrdilo, da imajo kože cepljene.

Ker se v c. kr. vadnico sprejme samo omejeno število učenk, se imena sprejetih deklic dne 13. septembra popoldne ob 4. uri z oznanilom, nabitim v vezi, dadó na znanje.

Učenke, ki so že preteklo leto hodile v c. kr. vadnico, naj se tudi dne 13. septembra med 8. in 10. uro zglašé v učilnici I. vadničnega razreda. Pred drugimi učenkami, ki prosijo za sprejem, imajo prednost samo tedaj, kadar se pravočasno zglašé.

Redni pouk na c. kr. vadnici se prične v ponedeljek dne 16. septembra ob 8. uri zjutraj.

V otroški vrtec se bodo vpisovali otroci dne 13. septembra med 8. in 10. uro v igralnici otroškega vrta. Sprejmo se samo otroci, ki z rojstnim listom dokažejo, da so že dopolnili tretje, a niso še prestopili še-tega leta svoje dobe.

Pouk v otroškem vrtec se prične tudi v ponedeljek dne 16. septembra ob 9. uri zjutraj.

Cerkveno opravilo na čast sv. Duha bode po dovršenih sprejemnih preizkušnjah.

V Ljubljani, dne 3. septembra 1901.

Ravnateljstvo.

Naznanilo.

858 3-2

Na **c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani** se prične **šolsko leto 1901/2** s slovesno službo božjo

dne 18. septembra 1901.

Na novo vstopajoči učenci se bodo vpisovali: v I. razred dne 15. septembra od 9.—12. ure, v ostale razrede dne 16. septembra od 9.—12. ure.

Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dne 17. septembra dopoldne.

Natančnejša pojasnila se nahajajo v razglasilu v šolskem poslopju.

Po naredbi c. kr. deželnega šolskega sveta od dne 28. avgusta 1894. l. št. 2354, se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Crnomlju, Kranju, Novem mestu, Radovljici in ozemlju c. kr. okraj. sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori na tukajšnji gimnaziji sprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije,

V Ljubljani, dne 4. septembra 1901.

Pričetek šole.

Na **c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani** (šola za obdelovanje lesa z oddelki za mizarstvo, strugarstvo, rezbarstvo, podobarstvo in pletarstvo, šola za umetno vezenje in čipkarstvo ter javna risarska šola za moške in ženske) se prične **šolsko leto 1901/2**

dne 18. septembra.

Na novo ustopajoči učenci in učenke se morajo v spremstvu svojih starišev ali njihov namestnikov

dne 16. in 17. septembra

zjutraj od 9.—12. ali popoldan od 3.—5. ure zglašiti pri ravnateljstvu v Zatiškem dvorcu, Stari trg št. 36

S seboj jim je prinesiti izpustnico ljudske šole in dokaz, da so dovršili 14. leto, oziroma da ga bodo dovršili v letošnjem solarnem letu.

Izredni učenci in učenke istotako obiskovalci javne risarske šole za moške in ženske se vsprejemajo tudi med letom, dokler je kaj prostora.

Oddelek za pletarstvo je pristopen tudi ženskim obiskovalcem.

V Ljubljani, dne 7. septembra 1901.

859 3-1

C. kr. ravnateljstvo.

prporočam svojo bogato zalogo **pušk najnovejših sistemov** in **najnovejše vrste revolverjev** itd., vseh pripadajočih **rekvizitov** in **munice**, posebno pa opozarjam na

723 20-7

trocevnne puške

katere izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najboljše priporočajo. — Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

Fran Ševčik, puškar v Ljubljani, Židovske ulice.

Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno **blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, korsetelje, prte** itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovole pri naročilih ozirati na domačo trdiko ter ne uvažujejo tujih trdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 566 52 15

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

== Trorazredna ==

cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliška šola v Ljubljani.

(S pravico javnosti, podeljeno z odlokom vis. c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk z dne 12. julija 1900, št. 18.588.)

Gosposke ulice šte. 8.

Za **šolsko leto 1901/1902** bode vpisovanje **dne 16. in 17. septembra** od 9. do 12. ure dopoldne v ravnateljevi pisarni.

Dne 18. septembra od 8. ure nadalje bode **sprejemni izpit** za tiste na novo vstopivše gojenke, ki še niso dovršile 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske šole.

Dne 19. septembra se prične **šesto šolsko leto s slovesno skupno službo božjo**

Deklice, katere žele vstopiti v mestno višjo dekliško šolo, naj se v spremstvu roditeljev ali njihov namestnikov osebno oglase ter izkažejo z izprijčevali o svojem dosedanjem šolanju, za sprejem v I. letnik pa posebej še z rojstvenim listom, da bodo dopolnile 14. leto vsaj do konca prvega polletja šolskega leta.

Vsaka deklica plača pri vpisovanju 4 K prispevka za učila, gojenke I. letnika pa poleg tega še 4 K sprejemnine. — Šolnina znaša za vsako polletje 10 K.

Obvezni učni predmeti so: veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, zgodovina, zemljepis, matematika, fizika, prirodopis, risanje, ročna dela, odgojeslovje, gospodinjstvo, zdravoslovje, — **prostovoljni** pa: lepopisje, laščina, telovadba, petje, stenografija.

Zavod ima značaj srednje šole, podpirata ga država in dežela kranski, na njem poučujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.

Z mestno višjo dekliško šolo je združen posebej **trgovski tečaj**, namenjen v prvi vrsti absolventinjam tega zavoda, potem pa tudi drugim deklicam, če so dopolnile vsaj 16. leto in dokažejo v posebnem sprejemnem izpitu dovolj sposobnosti za trgovske nauke.

Vpisovanje za trgovski tečaj bode dne 20. in 21. septembra od 11. do 12. ure.

Vsa natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

V Ljubljani, dne 6. septembra 1901.

875 3-1

Ravnateljstvo cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole.

Izdelovatelj strojev za pranje
Kraus & Comp., Dunaj, XVIII., Währinger Gürtel 53.

Največa in najstarejša tovarna te vrste v Avstriji, prevzame **napravo popolnih pralnic** in razpošilja zajamčeno dobre: 673 20-16

Pralnestroje na par.
priznani najboljše vrste, za na roko ali na par, od 28 gl. do 2000 gl.

Centrifuge,
delujoče brez ropota, par, od 140 gl. više.

Najboljši Wring-stroji
(za ožemanje perila) v vseh velikostih, od 14 gl. više.

Stroji za valjanje perila.
najboljše se slave, po 24 gl. in više.

Stroji za tkanje perila
od 85 goldinarjev više.

Natančni ceniki s podobami vseh strojev za pranje na željo brezplačno in franko.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo,
v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,
v Knezovi hiši,
obrestuje hranilne vloge po 1098 40-29

4 1/2 odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnege hranilničnega urada št. 828.406,
Telefon šte. 57.

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah. Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih uvezujejo na vsakršno blago.

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Predtiskarija.

Predtiskarija.

Hočete kupiti dobro

slamorenzico, gepelj ali čistilnico?

Obrnite se v skladišče poljedelskih strojev

FRANA ZEMANA v Ljubljani

Poljanska cesta št. 24 pri „Korenu“

kjer vselej dobite tudi najboljše mlatilnice, reporeznice, mline za žito in sadje, stiskalnice, travniške brane in vsake vrste posamezne dele in klinje za slamorenzice. — Trombe za vodo in gnojnice, cevi za napeljavno vodo se tukaj dobijo najcenejše.

864 1-1

Davnej potrjeno dijetet. kosmet. sredstvo (umazanje) za krepitev in utrjevanje kit in mišic človeškega telesa

Kwizdov fluid.

Znamka: Kača (tekočina za turiste).

Turisti, kolesarji in jezdeci uspešno rabijo ta fluid za krepitev in utrjevanje po daljnih turah.

Cena: Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K 20 h.

Pristno e dobiti v vseh lekarnah. G. 632 20-20

Glavna zaloga: Okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaju.

Spodaj podpisani se uljudno priporočam prečistim cerkvenim predstojnikom, kakor tudi slavnemu občinstvu v izdelovanje

kipov

cerkvenega in posvetnega značaja. Kipi se izdelujejo iz različne tvarine, kot: marmorja, peščenca, lesa in gipsa. Delo zagotavljam točno in dovršeno. Cena delu primerna.

Odičnim spoštovanjem 789 10-5

Ivan Zalar, kipar, Ljubljana, Kolodvorske ulice 34.

Domača umetalna steklarija Avg. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9, poleg „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje cerkvenih oken in vrat, vdelenih s katedralnim steklom ali s svincem obrobljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

strokovnjaško dobro, z jamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpreprostejšega do najfinjšega.

Prevezema tudi vsa stavbinska steklarska dela ter priporoča svojo izborna zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga.

737 52 6

Okvirja tudi slike in podobe, prenavlja in popravlja stare predmete.

Cene jako nizke.

Spričalo,

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana tvrdka za stavbeno in umetno steklarstvo AVUGST AGNOLA v Ljubljani, v polnem in lepem soglasju s gotsko arhitekturo, izvršila prav pohvalno steklarska dela v novi župni in dekanijski cerkvi v Šmartnem pri Litiji.

Okenj 32, v raznovrstnih gotskih oblikah, slikanih umetno na steklo v okusnih okrasnih, strogo po gotskih pravilih, v barvah nežno-svitlih in ne vpjioših — svedoči jasno, da smo vdobili Slovenci v gosp. Avg. Agnola tudi v tej stroki spretnega, domačega umetnika, kateremu s mirno vestjo zaupamo slična dela.

V prepričanju, po ostalih ofertah za to delo, se vestno zadržuje, da so cene gosp. Avg. Agnola prav zmerne. Priporoča se kar najtopleje vsem, posebno pa onim cerkvenim predstojnikom, kateri razpolagajo sicer s malimi sredstvi, pa bi oskrbeli radi svojim cerkvam kaj lepega.

Župni urad v Šmartnem pri Litiji dne 9 februarja 1901.

Ivan Lavrenčič, župnik in dekan.

Stanje hranilnih vlog: 15 milijonov K.

Rezervni zaklad: nad 300.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska na Mestnem trgu zraven rofovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

833 (2)

Štajerska **ROGAČKA** KISELA VODA Jempel-in Styria-vrelec SVETOVNOZNANA OSVEŽUJOČA PIJAČA. Nepresegljiva zdravilna voda.

Zastopnik za Kranjsko: **Mihael Kastner** v Ljubljani. 351 35-27

Resnično!

pomaga velikansko kot nedosežen „uničevalec mrčesov“.

Kupuj pa „le v steklenicah“.

394 10

V Ljubljani pri gospodih:

Jan. Fabian	A. Kanc, drog.	Adolf Kopriva	A. Lilleg	J. C. Röger	M. E. Supan
F. Groschl	C. Karinger	Jožef Kordin	Ivana Perdana	A. Šarabon	Ferd. Terdina
C. Holzer	Mihael Kastner	Anton Krisper	nasledniki	Viktor Schiffer	J. Tonich
Ivan Jabačin	Edmund Kavčič	Peter Lassnik	Rudolf Petrič	Anton Stacul	Uradniško-kon-
Anton Ječminek	Kham & Murnik	Karl Lexander	Karol Planinšek	Fran Stupica	sumno društvo
Bled: O. Wölfling, P. Homan.		Krško: F. H. Aumana sin, R.		Radovljica: L. Fürsager, Friderik Homan, Oton Homan.	
Črnomelj: A. Lakner, K. Müller.		Engelsberger.		Sodražica: Jean Levstik.	
B. Schweiger, A. Zure.		Litija: Lebinger & Bergmann.		Škofja Loka: E. Burdych, M. Žigon.	
Draga: P. S. Turk.		Lož: F. Kovač.		Šiška: J. C. Juvančič.	
Hrib: A. Bučar, Fran Kovač.		Mirna: Jos. Schuller.		Travnik: G. Bartol.	
Idrija: A. Jelenec, Jan. Kramar.		Mokronog: J. Errath, B. Sbil, pri škofu.		Trebnje: Jakob Petrovčič.	
Kamnik: Alojzij Cerar, A. Pintar, Fran Subelj.		Novo mesto: Küssel & Končan, Adolf Pauser.		Trzin: Fr. Raitharek.	
Kočevje: M. Kom, F. Schleimer, Fr. Loy, P. Peče, J. Röthel.		Polhov Gradec: J. Ana Leben.		Velike Lašče: Frd. M. Doganoc.	
Kostanjevica: Alojzij Gač.		Postojna: Anton Ditrich, Fr. Kogej, vdova, G. Pikel.		Vipava, Vrhpolje: Fran Kobal.	
Kranj: Fr. Dolenc, Vilj. Killer, J. Krenner, Adolf Kreuzberger, Jan. Majdič, Karol Šavnik, lekarnar pri sv. Trojici.		Radeče: J. Trepečnik, I. občno radeško konsumno društvo, J. Haller.		Vrhnika: M. Briley.	
				Zagorje: R. E. Mihelčič, Jan. Müller sen.	
				Zutembark: Jakob Dereani.	

Dunaj - k a b o r z a.

Dne 6. septembra.

Skupni državni dolg v notab.	1810
Skupni državni dolg v srebru.	9840
Avstrijska zlata renta 4%.	11910
Avstrijska kronna renta 4%, 200 kron.	9555
Ogerska zlata renta 4%.	11865
Ogerska kronna renta 4%, 200.	9260
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1646 —
Kreditne delnice, 160 gld.	624 50
London vista.	239 27 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. val.	117 10

20 mark	2342
20 frankov (napoleonov)	1902
Italijanski bankovci	1910
C. kr. cekini.	1913

Dne 5. septembra.

3 1/2% državne srečke l. 1853, 250 gld.	191 —
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	170 60
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	211 75
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron.	151 10
Tisne srečke 4%, 100 gld.	145 50
Dunavske vravnave srečke 5%.	258 —

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	116 —
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	44 25
Priporočne obveznice državne železnice	43 —
južne železnice 3%	343 —
južne železnice 5%	120 80
dolenjskih železnic 4%	—
Kreditne srečke, 100 gld.	398 75
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	49 —
Avstrijskega radečega križa srečke, 10 gld.	48 —
Ogerskega	5 —
Budimpešt, bazilika-srečke, 5 gld.	15 80
Rudolfove srečke, 10 gld.	58 —

Sarmove srečke, 40 gld.	236 —
St. Genois srečke, 40 gld.	286 —
Waldsteinove srečke, 20 gld.	396 25
Ljubljanske srečke	60 —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	265 —
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	5400 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	886 —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	83 75
Splošna avstrijska stavbniška družba	144 —
Montanska družba avstr. pian.	381 25
Trboveljska premožarska družba, 70 gld.	432 —
Papirnih rubljev 100	253 50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za skupne in izredne, pri izredanju najmanjšega dobitka. — Promese za vanko tvebanje. Kulantov izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

l., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestal vati za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.